

SLOVENSKI Sredenek

KOPER — 22. MAJA 1959

PONIJINA PLAČANA V GOTOVINI

LETNO VIII. — STEV. 20

Izjava vsak petek. Izdaja Casopisno založniško podjetje Primorski tisk Koper. Naslov uredništva in uprave: Koper, Cankarjeva 1, telefon 170. Posamezni izvod 10 din. Ceoletna naročnina 500 din, polletna 250 din, četrletna 130 din. Za inozemstvo letno 1000 din ali 3,5 dolarja. Bančni račun 602-70-1-181. Prilog Uradni vestnik okraja Koper prejemajo naročniki brezplačno. Rokopisov ne vračamo.

PRISRČNO SLAVJE OB OBČINSKEM PRAZNIKU KOPRA IN V ČAST JUBILEJA ZKJ V MAREZIGAH

Njihova kri je bila seme novega življenja

V počastitev prvih upornikov proti fašizmu se je na proslavi občinskega praznika in 40-letnice ZKJ v Marezigah nad Koprom zbralo nekaj tisoč istrskih Slovencev — Med gosti tudi član Izvršnega komiteja CK ZKJ Franc Leskošek-Luka — Ljudski poslanec Branko Babič o pomenu marežanskih dogodkov: »Ideja, ki jevodi upornike, je zmaga. Pred nami je lepa in svetla bodočnost!«

Že nekaj mesecev trajajoče priprave za občinsko proslavo 40. obletnice ZKJ in praznovanje občinskega praznika koprske komune so bile slovesno zaključene minilo soboto in nedeljo z veličastnim slavljem v Marezigah nad Koprom, kjer so 15. maja 1921 padli prvi oboroženi slovenski uporniki proti fašizmu. Ta dan bo odsej vseko leto občinski praznik koprske komune, letos pa je imel še prav poseben poudarek, ker je bil združen z občinsko proslavo 40. obletnice ustanovitve Komunistične partije Jugoslavije.

O okoliščinah in pomenu marežanskih dogodkov ob volitvah leta 1921, na katere je naslonjen občinski praznik koprske komune, smo že pisali. Ko je zdaj treba zastaviti pero in opisati vse pestro doživetje ob praznovanju, pa človek ne ve, kje bi prej začel, da bi bralcem dovolj živo in prepričljivo podal verno sliko minule sobote in nedelje v Marezigah.

Občinski odbor za proslavo 40-letnice ZKJ je že pred časom poveril našemu partizanu in piscu tekstov iz osvobodilnega boja Slovencev Vasji Ocvirku nalog, naj pripravi dramatizacijo marežanskih dogodkov. Ko je bila ta kronika prelita v igro, je bilo treba najti še ljudi, ki bi jo postavili na oder. Požrtvovalne člane dramske skupine sindikalne podružnice ČZP Primorski tisk pod vodstvom Evgena Freliha je doletela čast, da so na odru ozivali zgodovino in marežanske upornike. Nekaj dni so prednji amaterji skoraj vse noči prebili ob vajah — in vendar ni smelo trpeti dnevno delo pri strojih in mizah. V soboto zvečer pa so se naložili v Kopru na avtobus in se nekoliko v zadregi, ker igra še ni bila popolnoma izdelana, na drugi strani pa opogumljeni zaradi nabito polne dvorane, pojivali na odru pred hvaležno publiko. Po prostoru je zavel dih junaka preteklosti, ki so jo igralci tako živo priklicali v dvorano, da je marsikomu zablestela živa solza v očesu in zdrsnila po nagnutimi koži ali gladkem licu starih in mladih gledalcev. Uporni duh junaka Ivana Babiča in njegovih tovarisev je lebel v zraku, da je bilo skoraj bolestno

občutiti vso veličino njihove žrte.

Nedeljsko jutro je pozdravilo cele kolone vozil, ki so po prašni cesti brzela navkreber proti Marezigam. Oblekla se je vasica v zelenje in cvetje in pisane zastave, ko da je nevesta, ki sprejema svojega ženina. Pod vasjo je goste sprejemal ponosen napis: »Prvi oboroženi uporniki proti fašizmu vas pozdravljamo!« In so tudi res lahko ponosni na svoje delovne pesti, ki so prve dale fašistom okusiti svojo moč.

Predsednik Miran Bertok govorji na slavnostni seji ObLO Koper

Na trgu pred zadružnim domom je goste pozdravil spomenik s še zakritim posvetilom. Obelisk iz blestečega istrskega kamna, ki so ga priskrbeli sosedni Buječani, se pne deset metrov visoko pod nebo — in skoraj vsa njegova južna stran je popisana z imeni v NOB padlih okoličanov. Globoko se dojmi človeka visoka vrsta vklesanih imen in prenečen nemo skloni glavo v njihovo čast — res neznanski je bil krvni davek, ki ga je svoboda terjala od teh istrskih gričev. Babiči, Kozloviči, Krmaci, Sabdini in še drugi znani istrski primki in domača imena — dali so

(Nadaljevanje na 3. strani)

ŽELJE SVETA ZA KULTURO IN PROSVETO OLO KOPER ob letosnjem Dnevnu mladosti

Ce smo lani za rojstni dan dražega tovariša Tita v Kopru praznovali Dan mladosti nadvse prisreno, z nepozabnimi prireditvami I. okrajnega festivala telesne vzgoje, na katerega se je iz vsega okraja žarečih lic zgrnilo na tisoče mladink in mladincev, tedaj se tudi letos veselimo, ko bomo znova praznovali praznik mladosti, hkrati pa tudi skupaj s tisočerimi našimi ljudskoprosvetni-

mi aktivisti tako vedro proslavili 40. obletnico ZKJ.

Okrajni svet Svobod in prosvetnih društev, ki v ta namen pripravlja množično revijo vseh vej kulturnoprosvetnega dela svojih društev, je s posrečeno zamislio za takšen način letosnjega praznovanja Dneva mladosti, obenem pa tudi slavne obletnice ZKJ, kakor kažejo poročila o obširnih in temeljitih pripravah po

vsem našem okraju, na široko sprostil za ves naš družbeni razvoj tako tipičen, množičen mladostni polet, da lahko spet upravičeno pričakujemo novo, veličastno doživetje, doživetje najbolj žlahtnih dosežkov v delu naših kulturnoprosvetnih društev.

Iskren pozdrav vsem udeležencem I. okrajne kulturnoprosvetne revije v Kopru, katere množičen višek bo brez dvoma prav tisto, kar je dajalo primorskim ljudem vselej, v njihovem boju, ljudski revoluciji in v svobodi pri vseh naporih socialistične izgradnje, včeraj, danes in jutri, toliko vere, poleta in moči — vedra, borbenega udarna pesem! Stane Skrabar

Vse okrog novih tarifnih pravilnikov

Sprejemanje tarifnih pravilnikov, kolikor gre za nagrajevanje po učinku, ne predstavlja nicesar novega in je pravzaprav samo izpopolnitev in razširitev že obstoječih načinov nagrajevanja. Oblike nagrajevanja so namreč ostale iste: nagrajevanje po učinku, nagrajevanje po učinku, udeležba na finančnih uspehih gospodarske organizacije in nagrade. Ze sedaj so bile v veljavi razne oblike nagrajevanja po učinku, ki so izvirale iz ugotavljanja individualnega in skupinskega učinka ter ugotavljanja kolicičine, kakovosti in štednje v proizvodnji.

V koprskem okraju pa je opa-

ziti, da nekateri člani komisij občinskih sindikalnih svetov in občinskih ljudskih odborov še nimajo popolnoma razčiščenih pojmov o proizvodnosti in storilnosti; nadalje pojem celotnega dohodka, dohodka in čistega dohodka, dohodka in čistega dohodka. Različno pojmujejo plačevanje po enoti proizvoda in zato je opaziti v nekaterih osnutkih tarifnih pravilnikov napake. Kljub tem pomanjkljivostim pa lahko ugotovimo, da je uspeло mobilizirati gospodarske organizacije za kar najbolj temeljito sestavo tarifnih pravilnikov, pa čeprav se po drugi strani kaže, da so marsikje posvetili več po-

zornosti reševanju tehničnih vprašanj ter se posluževali formalnih in administrativnih ukrepov, a pri tem prezrli politični moment, ki ga ostvarja ta trenutno osrednja politična akcija sindikalnih organizacij. Še vse pre malo je čutiti sodelovanje vseh zaposlenih pri razpravljanju o osnutkih tarifnega pravilnika. Zato se tudi marsikateri delavec še vedno ne zaveda dovolj svoje odgovornosti pri doseganjem proizvodnih uspehov gospodarske organizacije, v kateri je zaposlen.

Se je čas, da bi člani delovnih kolektivov do 31. maja temeljito razpravljali o osnutkih tarifnih pravilnikov, saj so bili že dani na vpogled. Delovni kolektivi naj ob proučevanju teh osnutkov tudi razmislijo o možnostih povečanja proizvodnje, posebej pa še o možnostih najrazličnejših oblik nagrajevanja po učinku na tistih delovnih mestih, kjer še ni uvedena takšna oblika nagrajevanja. Razumljivo je, da je težnja po takojšnjem uveljavljanju tarifnih pravilnikov prav tako utemeljena.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Republiški ljudski poslanec za koprsko okolico Branko Babič govorji ob odkritju spomenika v Marezigah minulo nedeljo

Predstavniki koprskega okraja pri Titu

Minuli teden je bila na obisku pri predsedniku Titu v Beogradu delegacija koprskega okraja. V delegaciji so bili predsednik Okrajnega odbora SZDL Albert Jakopič-Kajtimir, predsednik OLO Koper Albin Duje, podpredsednik OLO inž. Peter Aljančič, direktor tovarne motornih koles TOMOS Franc Pečar in predstavnik italijanske manjšine, direktor tovarne Mechanotehnika iz Izole Nerino Gobbo.

Predsednik Tit je z našimi tovarisci zadržal nad uro in pol v prisojni razgovoru, ki mu je prisostvoval tudi generalni sekretar predsednika republike Leo Mates. Med

sprejemom so naš predstavniki informirali predsednika Titu o gospodarski, politični in kulturni problematički našega okraja. Velik del razgovora je veljal tovarni TOMOS, govorili pa so med drugim tudi o izgradnji in perspektivah koprskega tovarnega pristanišča, o razvoju kmetijstva na našem področju in še nekaterih vprašanjih. Predsednik Tit je pokazal živahnno zanimanje zlasti za razvoj in probleme TOMOS s posebnim ozrom na nove možnosti izvoza naših izdelkov v države, s katerimi je naš predsednik navezel prijateljske stike ob svojem zadnjem potovanju v tujino.

Z nedeljskih slovesnosti in proslav v Marezigah nad Koprom: zaključek slavnostnega programa ob odkritju spomenika prvim upornikom proti fašizmu in padlim borcem NOB

Slovenski posvetu

ŠE BO DOLGA POT DO REŠITVE

V Ženevi se nadaljuje zasedanje zunanjih ministrov štirih velenj, ki se ne morejo sporazumi na zahodnem predlogu o Berlinu, nemški združitvi in evropski varnosti. Razlike med stališči velesil glede na nemško vprašanje so zelo velike tudi glede metode njegovega reševanja. Sovjetska zveza se zelo zavzema za sklenitev mirovne pogodbe z obema Nemčijama, nato pa bi sele razpravljali o njuni združitvi, medtem ko zahodne velenjice zahtevajo takojšnjo združitev, ki bi jo začeli izvajati najprej v Berlinu. Zunanji ministri bodo tudi razpravljali o ustaviti jedrsko-vodikovih poskusov.

HRUŠČEV ZA NADZORSTVO

Predsednik Sovjetske zveze Nikita Hruščev je postal predsedniku ZDA Eisenhowerju poslanico, v kateri sporoča, da je sovjetska vlada z veseljem pozdravila pripravljenost vlade ZDA za proučevanje predlogov o delu nadzorstvenih komisij tako na ozemlju SZ kakor tudi na ozemlju ZDA in Velike Britanije, če bi bil dan sum za jedrske eksplozije. Podobno pismo je Hruščev poslal tudi Macmillanu in kaže, da bi Sovjetska zveza rada našla pot za uspešno odstranjevanje vrste težav, ki jih povzročajo pogajanja o prepovedi jedrskih poskusov.

MILIJONI ALŽIRCEV V TABORIŠČIH

Francozi so internirali v zasečna taborišča okrog milijon Alžircev zato, da bi preprečili stike prebivalstva z alžirsko osvobodilno vojsko. Ti Alžirci živijo v obupnih življenjskih razmerah in so obsojeni na lakoto

ter brezdelje. Francozom je močno neprijeten očitek glede takšnega krutega ravnanja z Alžirci in jim obljubljajo, da bodo v petih letih zgradili tisoč vasi, kamor bodo naselili sedanje internirance.

ZMAGA LEVIČARJEV V ITALIJI

Na nedeljskih volitvah v avtonomni pokrajini Val d'Aosta v Italiji je prepričljivo zmagal skupina lista Aostanske zveze, KPI, Socialistične partije in Neodvisnih socialnih demokratov. Tako bodo imeli v deželnem svetu te pokrajine večino levicarjev, ki so s to zmago dokazali, da je moč s skupnim nastopom na volitvah iztrgati oblast iz rok krščanskih demokratov, liberalcev in fašistov.

ITALIJANSKA MANJŠINA ZA 40-LETNICO ZKJ

Jubilej ZKJ - tudi njihov praznik

Kulturni krožki italijanske manjšine koprskega okraja »Giordano Bruno« iz Izole, »Antonio Gramsci« iz Kopra in »Giuseppe Tartini« iz Pirana so te dni priredili v počastitev 40. obletnice ustanovitve KPJ kulturno-prosvetne revije. Več kot 200 pevcev, harmonikarjev, tamburašev in članov baletne skupine je nudilo bogat kulturno-prosvetni spored v Izoli, Kopru in Piranu. Teh prireditv se je udeležilo več sto pripadnikov italijanske manjšine in večje število slovenskih gostov, med katerimi je bil v Izoli tudi sekretar Okrajnega odbora SZDL Ivan Mavšar.

Član upravnega odbora italijanskega kulturnega krožka v Kopru Ettore Battelli je pred začetkom teh prireditv govoril o zgodovinski vlogi KPJ in v besedah o internacionalističnih težnjah Zveze komunistov Jugoslavije še posebej podčrtal vzpodoben način reševanja narodnostnega vprašanja v naši državi. Med drugim je dejal, da je italijanska manjšina v FLRJ v popolnoma enakopravnem položaju z jugoslovanskimi narodi tako v delu, kot tudi pri žetvi uspehov socialistične graditve države. Zato je italijanska manjšina, zahvaljujoč se pravilni politiki ZKJ upravičeno ponosna, da je

Občinski konferenci ZK v Sežani, ki je bila v torek, 12. maja, je prisostvovalo 160 delegatov in gostov, med njimi tovarisi Branko Babič, član CK ZKS, Julij Titl, organizacijski sekretar Okrajnega komiteja ZKS Koper, ter predstavnik JLA. Politično-organizacijsko poročilo je na konferenci podal Alfonz Grmek, sekretar občinskega komiteja ZKS Sežana.

Uspehi v dosedjanju razvoju sežanske občine so na dlanu. Najzgodnejši dokaz za to sta družbeni bruto proizvod, ki je od leta 1956 porastel za 36 odstotkov, in narodni dohodek, ki se je v istem razdobju dvignil za 22 odstotkov. Uspehi pa bili nedvomno večji, če bi se v podjetjih organiziralo boljše korisčenje obstoječih zmogljivosti, če bi se vodila odločnejša borba za dvig storilnosti, smotrenje izkoriscanje surovin in odpadkov ter iskalne razne oblike sodelovanja med podjetji, itd. Kljub povečanemu številu zaposlenih v lanskem letu se produktivnost dela ni dvignila. Nekatera podjetja pa so izkazala nizko stopnjo rentabilnosti. Medtem ko bo moralno n. pr. podjetje Avtoprevoz v Sežani preusmeriti svojo dejavnost, bodo morala nekatera podjetja, n. pr. Marmorindus in Millesko podjetje v Komnu podvzeti razorne organizacijske in kadrovsko uprave za izhod iz sedanjega stanja. Posebne naloge se postavljajo pred trgovska podjetja v zvezi z izboljšanjem izbiha blaga, preskrbe z reproduktivnimi materialom, itd.

Naužne velikim dosedjanjem napornom v stanovanjski in komunalni ter kulturni in socialni dejavnosti, izraženi v obliki investicij, se niso bile zadovoljene najnujnejše potrebe prebivalstva. Treba bo zgraditi še vrsto komunalnih in kulturnih objektov, ki pa jih bo, spričo skrivenih proračunskih sredstev, mogoče zgraditi le s pomočjo gospodarskih organizacij in prebivalstva.

Minoge in pereče naloge čakajo komuniste na področju kmetijstva. Kmetijske zadruge postajajo čedalje večji in odločilnejši organizator kmetijske proizvodnje, zlasti pa njihovi gospodarski in organizacijski utrditvi. Položen so že temelji socialistične kooperacije med ZK in kmeti in vse kaže, da bo kooperacija zajemača čedalje večje površine in večji obseg. Naloge članov Zveze komunistov v podjetjih in na vasi so podobne. Tu in tam gre namreč za povečanje proizvodnje. Zato je treba mobilizirati vse sile, poiskati vse poti, ki vodijo k temu cilju.

Torišče dela članov ZK pa je še v organih družbenega upravljanja, od ljudskega odbora, njegovih svetov, krajevnih odborov do zborov volivcev, hišnih svetov, potrošniških svetov, šolskih odborov, upravnih odborov zavodov, družbenih organizacij in društev.

V tem mesecu bodo izvoljeni novi krajevni odbori, kasneje pa se novi šolski odbori. Mnogi dosedanjih krajevnih odborov so dali lep zgled, kako je mogoče z malo sredstev napraviti mnogo. Naloge komunistov je, da te tradicije nadaljujejo in jih širijo. Podobno je tudi s šolskimi odbori in drugimi organi. Priznati pa je treba, da se člani ZK ponekod v teh organih še niso znašli in bo treba njihovo odgovornost poostriši.

Ceprav v bolnišnici in vedno bliže svojemu koncu zaradi neustavljenega raka, vendarle bivši ameriški zunanji minister John Foster Dulles še vedno drži roke na zunanjji politiki ZDA. Njegov vpliv se še vedno pozna tudi v Ženevi. Na sliki razlagata svoje mnenje visokima obiskovalcema: predsedniku ZDA D. Eisenhowerju in bivšemu britanskemu premieru V. Churchillu

Neodgovorno hujskanje

V nedeljo so se prebivalci Marezig in z njimi ljudstvo vse naše Istre oddolžili spominu žrtv, ki jih je v teh krajih terjal boj proti fašizmu za lepše in svobodno življenje. Toda tudi tokrat se je našel nekdo, ki je bil dovolj podel, da poskuša osramotiti to bojo in izkoristiti tako globoko človeško manifestacijo za gnusen napad na socialistično Jugoslavijo in spodbujanje sovraštva med italijanskim narodom do nas.

Prostor za ta umazani napad je anonimnemu piscu dal velikodušno na razpolago »neodvisni« Messagero Veneto, ki je na večer odkritja spomenika v Marezigh priobčil daljši čla-

nek pod naslovom »Upor« v Marezigh. Naj takoj povemo, da nimamo prav nobenega namena polemizirati s tem listom in razkrivati potvrditve zgodovinskih dogodkov v Marezigh, pri čemer je šel nesramni pišun članka tako daže, da prikazuje fašistične izivzave kot nedolžne žrtve »podijanega ljudstva«! Nekaj takšnega bi namreč lahko pričekovali, zato pa popolnoma razumljivo je, da so fašistični podvigi, kot je bil marezinski, tudi med italijanskim ljudstvom vse prej kot popularni in da naposled ni lahko prevzeti odgovornost pred zgodovino za vse tisto, kar se je dogajalo po naših krajih za časa fašizma. Prav tako ne moremo braniti omenjenemu listu, če to hoče, za vsako ceno igrali neslavno vlogo zaščitnika fašističnih morilcev in požigalcev.

Gre pa za nekaj povsem drugega. Osnovna misel članka je: spomenik v Marezigh da je navadna špekulacija, ki razgalja titovski antifašizem kot najpristnejšo laž in kaže, da je njenogov bistvo sovraštvo do Italije in nječesar drugega. In zakaj? Zato, ker je bil spomenik odkrit ob obletini dogodkov iz leta 1921, a na njem so vključena tudi imena padlih v letih 1913 do 1945, to je v času nemške okupacije, za kar da hočemo prav s tem, da odkrivamo spomenik ob takšni priložnosti, zvrniti vso odgovornost na Italijane. In na koncu se opozrijo, ki izraža bojanec, da se ne bi kdo z one strani meje udeležil prslave.

Ves članek, vse laži in potvorbe v njem, imajo samo en popolnoma od-

ne dejavnost, bodo morala nekatera podjetja, n. pr. Marmorindus in Millesko podjetje v Komnu podvzeti razorne organizacijske in kadrovsko uprave za izhod iz sedanjega stanja. Posebne naloge se postavljajo pred trgovska podjetja v zvezi z izboljšanjem izbiha blaga, preskrbe z reproduktivnimi materialom, itd.

Posebno skrb morajo organizacije ZK posvetiti socialistični vzgoji otroške in odrasle mladine. O teh problemih je treba temeljito razpravljati. Solska reforma ni samo stvar včasa, ampak vse družbe, prvenstveno pa ZK in SZDL.

Spoštna ugotovitev je, da so organizacije ZKS naše svoje mesto v ustroju socialistične demokracije. Vendar ne kaže prezreti napak, ki se tu ali tam pojavljajo. Odpravljanje napak pa pomeni dosegati še večje uspehe. Zivahnna razprava na konferenci je pokazala, da bodo organizacije ZK to tudi storile. — er

Obvestilo

Dne 20. maja stopi v veljavno sklep Stalne mešane komisije za izvajanje Videmskega sporazuma, da imajo koristniki propustnic pravico vstopa in izstopa na sosedno področje na kateremkoli mestu sektorja svojega stalnega bivanja.

Prvi sektor se razteza od prehodnega mesta Lazaret (vključno pomorski blok Kop) do prehodnega mesta Mauhinje. Drugi sektor od prehodnega mesta Klariči do vključno prehodnega mesta Robiči, in tretji od prehodnega mesta Robiče do Rateč.

Koristnik propustnice lahko vstopa na sosednje področje tudi na sektorju, kjer nima stalnega bivanja, vendar s tem, da se vrača preko kategarokoli prehodnega mesta v sektorju, kjer je izstopil.

Te ugodnosti lahko koristijo imetniki propustnic VS iz člena 4, točke 1 in 2, t. j. koristniki rednih in enoletnih propustnic VS.

Iz pisarne OLO — Tajništa za notranje zadeve Koper

Novice s Tržaškega

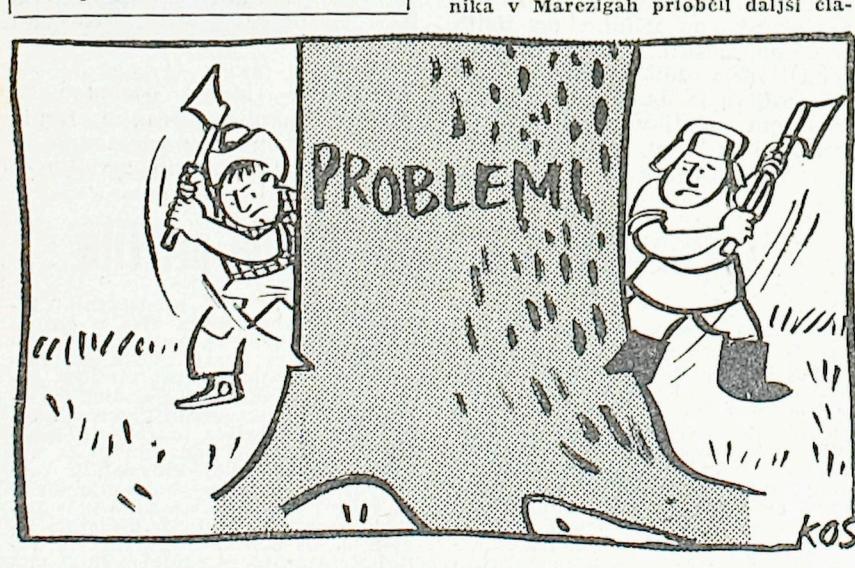
SOVINISTIČEN IZPAD

V nedeljo popoldne je prišlo na Prosek, da nezaželenega dogodka, ki je razburil ne samo domačine, pač pa tudi širok krog demokratične javnosti na Tržaškem. Poveljni orožniške postaje na Proseku je namreč prepovedal uporabo slovenskega jezika na tradicionalni vaški prireditvi, to je na nogometni tekmi med enaštoricami »starh in mladh«, ki je tudi nedeljo privabila na igrišče več stogledalcev iz bližnjih krajev. Organizatorji te tekme so zaradi tradicije »poskrbeli«, da so ji prisostvovali televizijski in radijski reporterji, kar tudi »posebni dopisniki« najlepših športnih časopisov. Napovedovalce je preko zvočnika živahnopisan potek tekme, da je bilo smeha in veselja za vse. Toda nenačoma je zvočnik utihnil. — Poveljni orožniški postaje je prepovedal napovedovalcu govoriti v slovenskem jeziku. V utemeljitvi te priporabe je omenil, da smo govoriti le v italijanskem jeziku ali pa v tržaškem načaju. Zaradi te izjave je bilo tekmovanje prekinjeno in odpovedano je bilo tudi predvideno ljudsko rajanje po tekmi. Priporavnit velja, da so bili gledalec spriči zahtevali poveljnike orožnikov na Proseku ogroženi in so odločno protestirali proti njegovim neutemeljenim zahtevam. Občinski svet zgoniške občine pa je v tej zvezi naslovil na generalnega vladnega komisarja dr. Palamaro protestno resolucijo, v kateri poudarja, da je prepoved karabinjerskega podoficirja podobna postopku fašističnih oblasti, ki so z zakonom prepovedale uporabo slovenskega jezika, in da je njegovo dejanje očitno kršenje ustavnih dolžil in posebenega statuta Londonskega sporazuma. Občinski svet tudi zahteva preklic prepovedi uporabe slovenskega jezika med prijateljsko nogometno tekmo tamkajšnjih prebivalcev, kajti po njegovem mnenju bo le tako možno dosegiti zagotovilo, da oblasti, ki jamčijo in skrbijo za neboteno uporabo slovenskega jezika, nimajo nobene zveze s tem samovoljnim ukrepom karabinjerskega brigadirja.

NEW DELHI — V Indijo se je zateklo 12.500 beguncov iz Tibeta, ki jih bodo verjetno zaposlili pri gradnji cesti na Himalaji.

TOKIO — Približno 120 km severno od Tokija bodo zgradili prvo japonsko atomsko centralo za miroljubne namene. Generator s 150.000 kWh bodo kupili v Veliki Britaniji.

TOKIO — Japoneci bodo smeli v sovjetskih teritorialnih vodah na severovzhodnem Pacifiku načrtiti letno le 85.000 ton lososov, ne pa 165.000-ton, kot so želeli.

V soboto in nedeljo vsi v Koper na prireditve ob Dnevu mladosti!

Vse okrog tarifnih pravilnikov

(Nadaljevanje s 1. strani) na in zaželena, kot je zahteva po njegovi objektivnosti. Tarifni pravilnik ne sme biti le mrtva črka na papirju, temveč živa sila, ki bo dala vzpodbudo za nadaljnje delo.

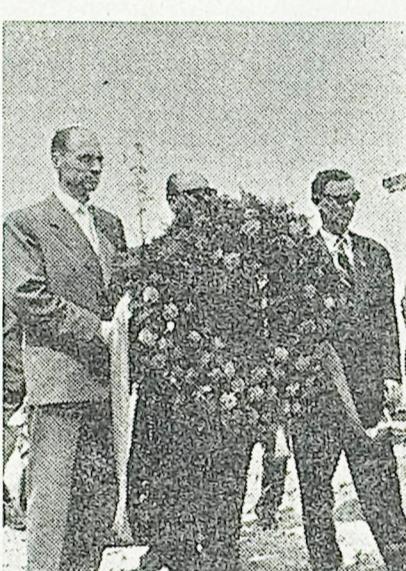
Doslej je bil Okrajnemu sindikalnemu svetu predložen zaradi podelitev soglasja le osnutek tarifnega pravilnika tovarne furnirja in vezanih plošč Javor Pivka, katerega je pa OSS podjetju vrnih v ponovno razpravo in izpolnitve zato, ker predvideva zvišanje tarifnih postavk v povprečju ne kot posledico večje prizadevnosti pri delu in novega načina nagrajevanja po učinku, pač pa kot koriščenje raznih olajšav, ki jih je podjetju dala skupnost. Razne gospodarske organizacije so osnuteke tarifnih pravilnikov dale v javno razpravo šele zadnji dan predvidenega roka, ker so do zadnjega težile po vsklajevanju s tarifnimi pravilniki sorodnih podjetij. Rok za objavo pravilnikov pa so prekoračile le nekatere manjše gospodarske organizacije, ki koristijo pavšalno obračun; in za katere ne veljajo predpisi o pripravljalnem postopku.

Komisije, ki so doslej že pregledale več osnutkov tarifnih pravilnikov, ugotavljajo, da se gospodarske organizacije znatno zvišale število delovnih mest, ki so plačane po učinku. Že samo ta ugotovitev je zelo razveseljiva, po drugi strani pa narekuje intenzivno nadzorovanje dela po učinku v posameznih gospodarskih

organizacijah, ker ne smemo dopustiti, da bi nagrajevanje po učinku ostalo na mrtvi točki. Mnoga podjetja so smatrala pripravljalni postopek in ekonomsko dokumentacijo samo kot neko predpisano obveznost in ne kot osnovno za izdelavo tarifnega pravilnika. Zaradi tega so izdelala najprej tarifni pravilnik, ekonomsko analizo pa prilagodila višini predvidenih tarifnih postavk. Graje vredno je tudi to, da so čisti dohodek, namenjen kritiji osebnih dohodkov po tarifnih postavkah in nad njim, skušale zagotoviti tako, da bi povečali razlike v ceni, pri tem pa so predvideli tudi pavšalno znižanje stroškov, ne da bi upoštevali njihovo upravičenost. Ugotovljeno je tudi, da je letos razmerje čistega dohodka med skladom in osebnimi dohodki enako lanskemu, pa čeprav bi bilo morski možno to razmerje izboljšati v korist skladom. Dalje: nekatera podjetja v glavnem stremijo za povečanjem tarifnih postavk in skušajo izkoristiti maksimalno možnost doseganja čistega dohodka za njihovo kritijo. Lahko pa se jim zgodi, da bo povišanje tarifnih postavk zaradi prenizkega

čistega dohodka zaviralo možnost uveljavljanja plačevanja po učinku. Pokazala se je tudi težnja po povečanju števila delovnih mest z višjo kategorizacijo, kar bo vplivalo na povečanje mase minimalnega osebnega dohodka, s tem pa bo sorazmerno prikrajšana skupnost zaradi znižanih družbenih dajatev.

Še dober teden dni je časa, da člani delovnih kolektivov ter politični in oblastni organi občin in okraja poskrbijo za dokončno in temeljito izdelavo tarifnih pravilnikov in da preprečijo nominalno povišanje tarifnih postavk brez povečanja delovne storilnosti.

53 RIBIŠKIH LADIJ — JADRNIC BO DOBAVILO podjetje Brodinepeks Združenim državam Amerike. Ze sedaj pa to podjetje gradi 20 jadrnic — ribiških ladij korčulanskega tipa, ki jih bodo v kratkem izročili ZDA.

IZDELANIH JE ZE 20 DEFEKTOŠKOPOV, ki jih bodo uporabili za raziskavo kakovosti industrijskih proizvodov z uporabo radioizotopov. Nekaj defektoskopov smo že izvozili na Poljsko, izdeluje jih pa podjetje »Energoinvest« v Sarajevu.

SE 30 TISOČ HA POVRSIN JE PREDVIDENIH ZA NAMAKAJE, od tega več kot 16 tisoč ha v Vojvodini, 12 tisoč ha v osrednji Srbiji in skoraj 2 tisoč ha na Kosovem in Metohiji. Približno polovico teh kmetijskih površin je last družbenega sektorja, ostalo pa last privatnikov.

Pred spomenik so številne organizacije in posamezniki položili veliko vencev in s tem počastili spomin padlih upornikov proti fašizmu in borcev NOB. Na sliki: člani sekretariata OK ZKS Koper z vencem okrajnega komiteja ZK

Branka Babiča in pisatelja Franca Bevka. Bilo pa je še veliko število drugih gostov, med njimi tudi občinski delegacijski iz Buj in Kranja, s katerima koprska občina vzdržuje posebno tesne in prijateljske stike.

Še počastitev spomina padlih, še prisrčen pozdrav pionirjev, nato pa je v živih besedah predsednik Bertok orisal zgodovino nastanka in razvoja Komunistične partije na tem področju, zatem pa zelo podrobno junaški upor Mařenjanov fašističnemu strahovanju na volitvah 15. maja 1921. Pred odbornike in goste in prek radijskega mikrofona tudi vsem občanom je prepričljivo razgrnil zgodovinska dejstva ljudskega upora in trpljenja pod fašistično okupacijo, odprl vso zgodovino množične vstaje ob rami jugoslovenskih narodov in razvoj revolucije do končne zmage v maju 1945. Vse to trpljenje, vse te velikanske žrtve pa niso bile zama — danes istrski človek svobodno ubira korake v boljše življenje.

Po slavnostni seji se je tisoččela in zahteva od nas hudih naporov, je pa naša in samo naša in vemo, da nas pelje v lepše življenje. Učimo se, delamo in upravljamo, da bi zgradili po novem življenje, kakršno je nam všeč in prav. Čaka nas še veliko dela, imamo pa lepe možnosti, ki jih bomo že znali prav obrniti, ker se ne bojimo dela. Zraven pa odpiramo svoje srce vsem tistim, ki nam v zameno dajo odkritega čela pošteno besedo. Radi smo prijatelji vsem sosedom in vredno pri tem je prav to, da sloni ta želja na naši moči in ne na ponizni slabosti. Na odprtji meji kažemo vsemu svetu, kakšen naj bo človek s človekom.

»Pred nami je svetel v lesu življenje. Učimo se, delamo in upravljamo, da bi zgradili po novem življenje, kakršno je nam všeč in prav. Čaka nas še veliko dela, imamo pa lepe možnosti, ki jih bomo že znali prav obrniti, ker se ne bojimo dela. Zraven pa odpiramo svoje srce vsem tistim, ki nam v zameno dajo odkritega čela pošteno besedo. Radi smo prijatelji vsem sosedom in vredno pri tem je prav to, da sloni ta želja na naši moči in ne na ponizni slabosti. Na odprtji meji kažemo vsemu svetu, kakšen naj bo človek s človekom.«

Pred nami je svetel v lesu življenje. Učimo se, delamo in upravljamo, da bi zgradili po novem življenje, kakršno je nam všeč in prav. Čaka nas še veliko dela, imamo pa lepe možnosti, ki jih bomo že znali prav obrniti, ker se ne bojimo dela. Zraven pa odpiramo svoje srce vsem tistim, ki nam v zameno dajo odkritega čela pošteno besedo. Radi smo prijatelji vsem sosedom in vredno pri tem je prav to, da sloni ta želja na naši moči in ne na ponizni slabosti. Na odprtji meji kažemo vsemu svetu, kakšen naj bo človek s človekom.«

Pred nami je svetel v lesu življenje. Učimo se, delamo in upravljamo, da bi zgradili po novem življenje, kakršno je nam všeč in prav. Čaka nas še veliko dela, imamo pa lepe možnosti, ki jih bomo že znali prav obrniti, ker se ne bojimo dela. Zraven pa odpiramo svoje srce vsem tistim, ki nam v zameno dajo odkritega čela pošteno besedo. Radi smo prijatelji vsem sosedom in vredno pri tem je prav to, da sloni ta želja na naši moči in ne na ponizni slabosti. Na odprtji meji kažemo vsemu svetu, kakšen naj bo človek s človekom.«

Pred nami je svetel v lesu življenje. Učimo se, delamo in upravljamo, da bi zgradili po novem življenje, kakršno je nam všeč in prav. Čaka nas še veliko dela, imamo pa lepe možnosti, ki jih bomo že znali prav obrniti, ker se ne bojimo dela. Zraven pa odpiramo svoje srce vsem tistim, ki nam v zameno dajo odkritega čela pošteno besedo. Radi smo prijatelji vsem sosedom in vredno pri tem je prav to, da sloni ta želja na naši moči in ne na ponizni slabosti. Na odprtji meji kažemo vsemu svetu, kakšen naj bo človek s človekom.«

Pred nami je svetel v lesu življenje. Učimo se, delamo in upravljamo, da bi zgradili po novem življenje, kakršno je nam všeč in prav. Čaka nas še veliko dela, imamo pa lepe možnosti, ki jih bomo že znali prav obrniti, ker se ne bojimo dela. Zraven pa odpiramo svoje srce vsem tistim, ki nam v zameno dajo odkritega čela pošteno besedo. Radi smo prijatelji vsem sosedom in vredno pri tem je prav to, da sloni ta želja na naši moči in ne na ponizni slabosti. Na odprtji meji kažemo vsemu svetu, kakšen naj bo človek s človekom.«

Pred nami je svetel v lesu življenje. Učimo se, delamo in upravljamo, da bi zgradili po novem življenje, kakršno je nam všeč in prav. Čaka nas še veliko dela, imamo pa lepe možnosti, ki jih bomo že znali prav obrniti, ker se ne bojimo dela. Zraven pa odpiramo svoje srce vsem tistim, ki nam v zameno dajo odkritega čela pošteno besedo. Radi smo prijatelji vsem sosedom in vredno pri tem je prav to, da sloni ta želja na naši moči in ne na ponizni slabosti. Na odprtji meji kažemo vsemu svetu, kakšen naj bo človek s človekom.«

Pred nami je svetel v lesu življenje. Učimo se, delamo in upravljamo, da bi zgradili po novem življenje, kakršno je nam všeč in prav. Čaka nas še veliko dela, imamo pa lepe možnosti, ki jih bomo že znali prav obrniti, ker se ne bojimo dela. Zraven pa odpiramo svoje srce vsem tistim, ki nam v zameno dajo odkritega čela pošteno besedo. Radi smo prijatelji vsem sosedom in vredno pri tem je prav to, da sloni ta želja na naši moči in ne na ponizni slabosti. Na odprtji meji kažemo vsemu svetu, kakšen naj bo človek s človekom.«

Pred nami je svetel v lesu življenje. Učimo se, delamo in upravljamo, da bi zgradili po novem življenje, kakršno je nam všeč in prav. Čaka nas še veliko dela, imamo pa lepe možnosti, ki jih bomo že znali prav obrniti, ker se ne bojimo dela. Zraven pa odpiramo svoje srce vsem tistim, ki nam v zameno dajo odkritega čela pošteno besedo. Radi smo prijatelji vsem sosedom in vredno pri tem je prav to, da sloni ta želja na naši moči in ne na ponizni slabosti. Na odprtji meji kažemo vsemu svetu, kakšen naj bo človek s človekom.«

Pred nami je svetel v lesu življenje. Učimo se, delamo in upravljamo, da bi zgradili po novem življenje, kakršno je nam všeč in prav. Čaka nas še veliko dela, imamo pa lepe možnosti, ki jih bomo že znali prav obrniti, ker se ne bojimo dela. Zraven pa odpiramo svoje srce vsem tistim, ki nam v zameno dajo odkritega čela pošteno besedo. Radi smo prijatelji vsem sosedom in vredno pri tem je prav to, da sloni ta želja na naši moči in ne na ponizni slabosti. Na odprtji meji kažemo vsemu svetu, kakšen naj bo človek s človekom.«

Pred nami je svetel v lesu življenje. Učimo se, delamo in upravljamo, da bi zgradili po novem življenje, kakršno je nam všeč in prav. Čaka nas še veliko dela, imamo pa lepe možnosti, ki jih bomo že znali prav obrniti, ker se ne bojimo dela. Zraven pa odpiramo svoje srce vsem tistim, ki nam v zameno dajo odkritega čela pošteno besedo. Radi smo prijatelji vsem sosedom in vredno pri tem je prav to, da sloni ta želja na naši moči in ne na ponizni slabosti. Na odprtji meji kažemo vsemu svetu, kakšen naj bo človek s človekom.«

Pred nami je svetel v lesu življenje. Učimo se, delamo in upravljamo, da bi zgradili po novem življenje, kakršno je nam všeč in prav. Čaka nas še veliko dela, imamo pa lepe možnosti, ki jih bomo že znali prav obrniti, ker se ne bojimo dela. Zraven pa odpiramo svoje srce vsem tistim, ki nam v zameno dajo odkritega čela pošteno besedo. Radi smo prijatelji vsem sosedom in vredno pri tem je prav to, da sloni ta želja na naši moči in ne na ponizni slabosti. Na odprtji meji kažemo vsemu svetu, kakšen naj bo človek s človekom.«

Pred nami je svetel v lesu življenje. Učimo se, delamo in upravljamo, da bi zgradili po novem življenje, kakršno je nam všeč in prav. Čaka nas še veliko dela, imamo pa lepe možnosti, ki jih bomo že znali prav obrniti, ker se ne bojimo dela. Zraven pa odpiramo svoje srce vsem tistim, ki nam v zameno dajo odkritega čela pošteno besedo. Radi smo prijatelji vsem sosedom in vredno pri tem je prav to, da sloni ta želja na naši moči in ne na ponizni slabosti. Na odprtji meji kažemo vsemu svetu, kakšen naj bo človek s človekom.«

Pred nami je svetel v lesu življenje. Učimo se, delamo in upravljamo, da bi zgradili po novem življenje, kakršno je nam všeč in prav. Čaka nas še veliko dela, imamo pa lepe možnosti, ki jih bomo že znali prav obrniti, ker se ne bojimo dela. Zraven pa odpiramo svoje srce vsem tistim, ki nam v zameno dajo odkritega čela pošteno besedo. Radi smo prijatelji vsem sosedom in vredno pri tem je prav to, da sloni ta želja na naši moči in ne na ponizni slabosti. Na odprtji meji kažemo vsemu svetu, kakšen naj bo človek s človekom.«

Pred nami je svetel v lesu življenje. Učimo se, delamo in upravljamo, da bi zgradili po novem življenje, kakršno je nam všeč in prav. Čaka nas še veliko dela, imamo pa lepe možnosti, ki jih bomo že znali prav obrniti, ker se ne bojimo dela. Zraven pa odpiramo svoje srce vsem tistim, ki nam v zameno dajo odkritega čela pošteno besedo. Radi smo prijatelji vsem sosedom in vredno pri tem je prav to, da sloni ta želja na naši moči in ne na ponizni slabosti. Na odprtji meji kažemo vsemu svetu, kakšen naj bo človek s človekom.«

Pred nami je svetel v lesu življenje. Učimo se, delamo in upravljamo, da bi zgradili po novem življenje, kakršno je nam všeč in prav. Čaka nas še veliko dela, imamo pa lepe možnosti, ki jih bomo že znali prav obrniti, ker se ne bojimo dela. Zraven pa odpiramo svoje srce vsem tistim, ki nam v zameno dajo odkritega čela pošteno besedo. Radi smo prijatelji vsem sosedom in vredno pri tem je prav to, da sloni ta želja na naši moči in ne na ponizni slabosti. Na odprtji meji kažemo vsemu svetu, kakšen naj bo človek s človekom.«

Pred nami je svetel v lesu življenje. Učimo se, delamo in upravljamo, da bi zgradili po novem življenje, kakršno je nam všeč in prav. Čaka nas še veliko dela, imamo pa lepe možnosti, ki jih bomo že znali prav obrniti, ker se ne bojimo dela. Zraven pa odpiramo svoje srce vsem tistim, ki nam v zameno dajo odkritega čela pošteno besedo. Radi smo prijatelji vsem sosedom in vredno pri tem je prav to, da sloni ta želja na naši moči in ne na ponizni slabosti. Na odprtji meji kažemo vsemu svetu, kakšen naj bo človek s človekom.«

Pred nami je svetel v lesu življenje. Učimo se, delamo in upravljamo, da bi zgradili po novem življenje, kakršno je nam všeč in prav. Čaka nas še veliko dela, imamo pa lepe možnosti, ki jih bomo že znali prav obrniti, ker se ne bojimo dela. Zraven pa odpiramo svoje srce vsem tistim, ki nam v zameno dajo odkritega čela pošteno besedo. Radi smo prijatelji vsem sosedom in vredno pri tem je prav to, da sloni ta želja na naši moči in ne na ponizni slabosti. Na odprtji meji kažemo vsemu svetu, kakšen naj bo človek s človekom.«

Pred nami je svetel v lesu življenje. Učimo se, delamo in upravljamo, da bi zgradili po novem življenje, kakršno je nam všeč in prav. Čaka nas še veliko dela, imamo pa lepe možnosti, ki jih bomo že znali prav obrniti, ker se ne bojimo dela. Zraven pa odpiramo svoje srce vsem tistim, ki nam v zameno dajo odkritega čela pošteno besedo. Radi smo prijatelji vsem sosedom in vredno pri tem je prav to, da sloni ta želja na naši moči in ne na ponizni slabosti. Na odprtji meji kažemo vsemu svetu, kakšen naj bo človek s človekom.«

Pred nami je svetel v lesu življenje. Učimo se, delamo in upravljamo, da bi zgradili po novem življenje, kakršno je nam všeč in prav. Čaka nas še veliko dela, imamo pa lepe možnosti, ki jih bomo že znali prav obrniti, ker se ne bojimo dela. Zraven pa odpiramo svoje srce vsem tistim, ki nam v zameno dajo odkritega čela pošteno besedo. Radi smo prijatelji vsem sosedom in vredno pri tem je prav to, da sloni ta želja na naši moči in ne na ponizni slabosti. Na odprtji meji kažemo vsemu svetu, kakšen naj bo človek s človekom.«

Pred nami je svetel v lesu življenje. Učimo se, delamo in upravljamo, da bi zgradili po novem življenje, kakršno je nam všeč in prav. Čaka nas še veliko dela, imamo pa lepe možnosti, ki jih bomo že znali prav obrniti, ker se ne bojimo dela. Zraven pa odpiramo svoje srce vsem tistim, ki nam v zameno dajo odkritega čela pošteno besedo. Radi smo prijatelji vsem sosedom in vredno pri tem je prav to, da sloni ta želja na naši moči in ne na ponizni slabosti. Na odprtji meji kažemo vsemu svetu, kakšen naj bo človek s človekom.«

Pred nami je svetel v lesu življenje. Učimo se, delamo in upravljamo, da bi zgradili po novem življenje, kakršno je nam všeč in prav. Čaka nas še veliko dela, imamo pa lepe možnosti, ki jih bomo že znali prav obrniti, ker se ne bojimo dela. Zraven pa odpiramo svoje srce vsem tistim, ki nam v zameno dajo odkritega čela pošteno besedo. Radi smo prijatelji vsem sosed

Studentje so obiskali Brkine

V počastitev 40. obletnice ustanovitve KPJ so visokošolci koprskega okraja organizirali svojevrstno prireditve — partizanski pohod po Brkinih. Ta svoj štiridnevni pohod so zaključili v Vremah z mitingom, ki so mu prisostvovali številni domačini in zastopniki političnih organizacij.

V Vremah so v nedeljo popoldne z navdušenjem sprejeli študente, ki so tega dne prehodili dolgo pot od Pregarj, mimo Gabrka, pa skozi Rjavče na Tatre in naprej v Kozjane v strmo grapo Padeža in na Barko, kjer so jih pričakali vaščani s slavolokom. Nekoliko utrujeni, vendar pa dobro razpoloženi, saj so bili prepolni nepozabnih vtisov s po-

Kaj pravijo drugod...

POTRJEN JE PRVI TARIFNI PRAVILNIK V POMURJU

Okraini sindikalni svet je na eni prejšnjih sej razpravljal o tarifnem pravilniku soboške Tovarne perila »Mura« in ga z nekaterimi pripombami in popravki tudi sprejel, tako da je to prvi pravilnik v Pomurju. Poleg tekstnega in tabelarnega dela tarifnih postavk obsegata dokumentacija za sestavo tarifnega pravilnika, razvrstitev delovnih mest po plačilnih razredih, pravilnik o premijah in nagradah ter o normah, ki so v podjetju določene za posamezna dela.

Glede tarifnih postavk je značilno, da so v podjetju povečali predvsem konstantni del prejemkov, tako da so tarifne postavke za 24 % višje od lanskih. V letu 1958 bo po tarifnih postavkah izplačljivih nad 129 milijonov din, a celotni prejemki bodo v primerjavi z letom 1958 povečani za več kot 24 milijonov din. Povečanje osebnega dohodka temelji na povečani količinski proizvodnji (od 3.038.700 m² v letu 1958 na 3.2 milijona m² tekušča) in s tem povečanjem čistim dohodkom od 136 milijonov na 159 milijonov din. Osebni dohodek bodo letos znati 84 % čistega dohodka, a lani 80 %.

Povečanje prejemkov po tarifnih postavkah utemeljuje delovni kolektiv s tem, da so v letu 1958 značili povprečni prejemki le 94 %, republiškega povprečja te industrijskega, in to predvsem zaradi nizkih prejemkov visokokvalificiranih in kвалиficiranih ter srednje in višje strokovnih uslužbencev. Na povečanje prejemkov bodo znatno vplivale tudi manjše obveznosti pri formirjanju rezervnega sklada, v katerega so morali lani dati 7, a letos samo 2 milijona.

DOLENJSKI LIST

LEP USPEH

Dvorski mizarji so v prvih treh mesecih letos leta dosegli 33 % letnega plana. Kljub nezasedenim delovnim mestom so s pridnim delom in dobro voljo to dosegli. Tudi tarifni pravilnik so prvi sestavili, kar dokazuje njihovo vsepransko delavnost.

Primarske NOVICE

KOLONIJE OTROK PADLIH BORCEV BODO OB MORJU

Okraini odbor Zveze borcev bo tudi letos organiziral kolonije za 250 otrok padlih borcev, ki bodo letovali v dveh izmenah po 21 dneh. Medtem ko je lani 240 otrok letovalo v Crnomlju in Valdoltri, bodo letos vsi preživelci počitnice ob morju. Kraja niso določili.

KMETJE SO ZADOVOLJNI

Kot drugje, je tudi v laški občini veliko kmetov sklenilo kooperacijske pogodbe za italijansko vrsto pšenice. Seme so vzel kmetje v hribovitih predelih, kjer zadruga ni bila v stanju izvršiti svojih obveznosti, ker enostavno s traktorji ni mogoče priti do površin, ki bi jih bilo treba globoko zorati in podrahujavati.

Uporaba sodobnih sredstev se je pri Italijanki, pa tudi pri drugih kulturnih močno uveljavila. Kmetje so spoznali, da umetna gnojila in zaščitna sredstva ogromno prispomorejo k znatnemu izboljšanju.

Koikor so kmetje v začetku oklevali, toliko bolj so danes prepričani, da je le s sodobnimi sredstvi mogoče dosegiti večjo in kvalitetnejšo proizvodnjo.

ti pa so v Vremah ob navzočnosti 900 vaščanov iz bližnjih in daljnih krajev prisluhnili besedam predsednika Okrajnega sindikalnega sveta Franca Klobučarja. Govornik je podčrtal borbo jugoslovanskih narodov za ostvaritev socialističnih odnosov in še posebej borbo Krašovcev, ki so v Brkinih imeli eno izmed središč temeljitega obračuna s fašisti. Nato je sledila kulturna prireditve študentov z nastopom oktetka primorskih študentov in kvarteta koroških študentk, medtem ko sta visokošolca Bajc in Fatur recitirala nekaj priložnostnih literarnih del.

S.M.

Iz Ilirske Bistrike

V počastitev 40. obletnice KPJ bo DPD Svoboda iz Ilirske Bistrike priredila več koncertov v krajih slovenske in hrvatske Istre. Prvi tak koncert je že bil minuto nedeljo v Klani, na katerem so nastopili mešani ženski in moški pevski zbori ter solisti. Izvajali so partizanske, narodne in umetne pesmi.

— *

Preteklo nedeljo so se v Ilirske Bistrici začela tekmovanja v balinanju. Sodelovalo je 16 tekmovalcev in ekipi Trnovega ter Ilirske Bistrike sta se razšli z neodločenim rezultatom 2:2. D.G.

Širijo se kmetijske površine

Že v prvih mesecih letosnjega leta so v Izoli obnovili 10 ha mandlijevih ter 13 ha breskovih nasadov in 10 ha vinogradov. Obnovno na teh, nekdaj zapuščenih kmetijskih površinah je opravilo kmetijsko posestvo Izola-Marzane. Kombinat živilske industrije Delamaris je letos uredil več kot 12 ha nasadov smokev in skoraj 13 ha nasadov višenj — marašk. Pridelek s teh dveh nasadov je namenjen industrijski predelavi. Kmetijska zadruga v Izoli pa je že zasadila nad 13 ha zemljišč v Rikorvu z raznimi vrtninami in

Zadružno dvorano v Marezigah so za slavnostno sejo ObLO Koper napolnili občinski odborniki in povabljeni gostje

V Pučah je zazvonil telefon

Minulo soboto so v Pučah nad Koprom prvikrat po telefonu poklicali telefonske naročnike širom po domovini. Tako je bila uresničena dolgoletna želja, da bi tudi prebivalci te vasice v Slovenski Istri, kjer je v bližini znano kmetijsko posestvo Brič, dobilo preko Šmarij telefonsko zvezo z bližnjim mlinom in oljarno ter z vin-

sko kletjo v Pučah. Pri postavitvi telefonske linije pa so bili najbolj prizadetni uslužbenci PTT službe našega okraja, ki so svoje delo opravili v enem tednu, kar predstavlja lep delovni uspeh. Ta pomembna gospodarska pridobitev vasi pa ne bi bila tako uspešno opravljena, če ji ne bi botrovale razne gospodarske organizacije in ustanove, pa tudi številne množične organizacije, ki so bile pobudnik tudi za ureditve raznih komunalnih del. Tako so v zadnjih letih dogradili cesto Šmarje—Puče in so elektrificirali vse bližnje vasi ter zaselke. Z vzpostavljivo telefonske zveze pa so Puče postale še bližje krajem naše države in so tudi doobile možnost hitrejšega vsešpolnega razvoja.

S.V.

Prvi slovenski pomorski taborniki

V Piranu je bil ta teden ustanovni občni zbor taborniške organizacije za piransko občino. Taborniki so delovali tudi že dolej, vendar ločeno po krajih. V števši okrog 80 tabornikov s Srednje pomorske šole jih je bilo vseh blizu 200. Na občnem zboru pa so sklenili ustanoviti enotno organizacijo. Imenovala se bo »Taborniški odred Sergeja Mašera« in bo prvi slovenski pomorski odred tabornikov. Članska uniforma ne bo zelenasta, kot jo imajo ostali taborniki, temveč modrikasta, kakršno imajo tudi že ostali pomorski taborniški oddeli, n. pr. v Splitu. Svoje ime je novi odred vzel po goriskem junaku, mornariškem poročniku

Sergeju Mašeriju, ki se je proslavil posebno ob kapitulaciji stare Jugoslavije; skupno s prijateljem Spasičem je 7. IV. 1941 v Boki Kotorski razstrelil in potopil rušilec »Zagreb«, ki bi po povetu izdajalskih komandantov moral priti v okupatorske roke.

Na ustanovnem občnem zboru so izbrali 15-člansko starešinsko upravo in nakazali glavne smernice bogatega programa dejavnosti, katero namerava izvajati mladi taborniški odred. Poleg taborenja in splošnih taborniških veščin bodo taborniki v Piranu in Portorožu gojili tudi pomorske veščine; upajo, da bodo v ta namen dobili primerno jadrnico ali motorno ladjo.

Jule

NAŠ DOMAČI FELJTONČEK

„Stric mi je dal tička...“

Bojček je dveletni hlaček. Po matici ima velike, začudene oči in podjeten nosek, po očku pa vse drugo. Njegovo je menda zaenkrat le veselje do živih in mrtvih igračk. Pa v svilen papir zavite sladkorčke jako ceni. Prave, resnične hlačke so mu zaupali šele pred kratkim, ko je močno dokazal, da jih zna varovati pred mokrotjo.

Videl sem ga, ko je zamišljeno kocral čez cesto, po kateri drvijo avtomobili. Na nasprotni strani ga je čakala varuhinja. Otrok je v roki krčevito stiskal mrtvega lščka, drugi pa mu je omahoval iz hlačnega žepka.

»Bojček, kaj pa imaš?«, sem zaklical. Dvignil je »zaklad«, pomolil mi ga tako rekoč pod nos in se postavil:

»Tic mi je dal tička!«

»Kateri stric ti je dal tička?« — Bojček se je obrnil po cesti navzgor in z mrtvim liščkom zamahuji proti skupini odraslih fantov, ki so z očmi nekaj iskalni v vrhovih drevoja ob cesti. Eden izmed njih je dvignil majhno puško k obrazu in pomeril. Med mlado zelenje kostanjev se je zgrudilo pernato trupelce.

»Dobro zadel,« sem pohvalil mladega strelička. »Lišček?«

»Ne, vrabc!«

»Nič ne izbiraš, kaj?«

»He, kaj bi!« se je zarežal.

»Pa bi moral! Tic pevk ne smemo pobijati. Lišček je ena izmed najlepših po perju in žgolenju. Po zakonu o varstvu ptic uživa celo zaščito.«

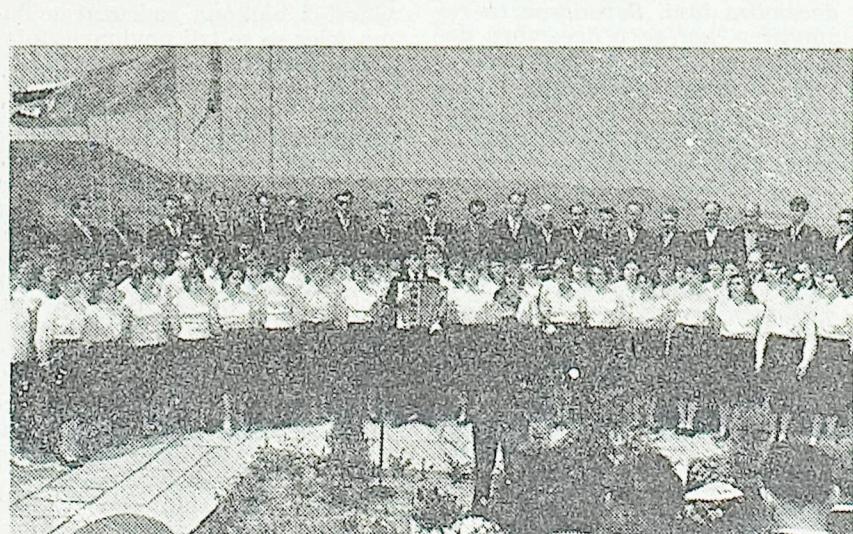
»Ga ne poznam liščka, kakor mu pravitev se je odrezal kruti lovec.«

»Verjamem, da se ti n' predstavil, toda po njegovem takto lepo pisani barvi bi ga lahko spoznal!«

Fant je nekoliko zardel, skomignil z rameni in se počasi oddaljal.

Meni pa je bilo hudo pr sreču. Za nedolžnima liščkom. Pa tudi zaradi brezrčnosti njunega morilca.

Jaša Zvan

Slavje v Marezigah je še poživil nastop pevskih zborov koprskega učiteljišča in DPD Svobode, ki ju kaže slika med izvajanjem kratkega programa ob odkritju spomenika

V JUBILEJNEM LETU ZKJ

Preživelci govorijo o vojnih strahotah

V prejšnji številki smo pisali o spominih naših ljudi o požigih in fašističnem divjanju v nekaterih naših vasih na dan 4. in 5. maja 1944. Toda okupator se v svojem zverinskem početju ni ustavil le pri teh vash, tako da so podobno usodo doživele 18. maja še druge vasi. To so bile Tomine, Zajelje, Gaberk, Pregarje, Huje, Podbeže in Mlin pri Lumpu. O tem pripovedujejo:

JOŽEFA KOCJANCIĆ iz Tomine pravi, da so prišli Nemci dne 18. maja 1944 v vas že zgodaj zjutraj. Ze prej so naredili v vasi umetno meglo in slišati je bilo brnenje kamionov. Iz hiš so pobrali moške in jih nekaj takoj ustrelili, druge pa odpeljali. Drugi dan so prišli v vas domobranici, pobirali iz hlevov živino in zažigali hiše. Vaščanom so zabilčali, da se morajo izseliti. In še ko so bežali, so jim pobirali živino, ki so jo vodili s seboj. Nekaj moških so živili vrgli v goreče hiše. Preživelci vaščani so se skrivali v Ilirske Bistrici in v sosednjih vaseh.

FRANČIŠKA URH roj. VIČIĆ, prav tako iz Tomine, še dodaja, da je tisti nesrečni dan glavna skupina Nemci odšla proti Zajelju, Podbežam in v Mlin pri Lumpu, kjer so povsod požigali in morili. Žene so se večinoma skrile, nato pa med kupi kosti in začiganimi hišami iskale svojice. Kosti vseh žrtev so pokopali v Harijah. Zgorelo je 33 ljudi, med temi so bile tri žene. Pozneje so v Harijah še enkrat pogoreli, bilo je to prav v zadnji borbi med partizani in Nemci. Takrat je zgorelo še tisto malo, kar je ostalo od prejšnjega požiga.

ZORA DEKLEVA iz Zajelja se spominja, kako so 18. maja pridrveli iz Tomine Nemci v njihovo vas in začeli vse požigati in pobijati. Komur je uspelo pobegniti je ostal živ, ostali, predvsem starci in bolniki, pa so našli strašno smrt v plamenih. Begunci so od daleč opazovali visoko šwigajoče plamene, nad glavami pa so jim živili svinčenke. Ko so Nemci oddivljali, so se vaščani vrnili v vas, kjer so od svojih našli le kupečke pepela. Svojo postojanko so imeli Italijani na Pregarjih in od tu so hodili vsak dan po hrano v Tomine in v Harije.

KRISTINA ZADNIK roj. KONESTABO iz Pregarj pravi, da so njihovo vas požgali prvič 18. maja. Pozneje so jo požgali še dvakrat, tretjič 16. oktobra 1944. V vasi je ostalo 19 ljudi, drugi so zbežali. Teh 19 so zbrali na križišču pred vasjo in postavili prednje mitraljez, v vasi so namreč našli zastavo. Ljudi so spraševali o partizanih, medtem pa so v vasi gorele hiše in pokaže bombe. Vse ljudi bi verjetno postrelili, če se ne bi vasi približali partizani in začeli streljati, tako da so se Nemci umaknili.

ANA KONESTABO iz Pregarj popisuje takole: Ko se je pričela velika nemška ofenziva, so nas pravočasno obvestili in smo skupaj s partizani zbežali v gozdove. V vas so pridivljali Nemci 18. maja. Našli so samo tri starčke, enemu je še uspelo, da se je skril, dva so pa sežgali. Vas je gorela tri dni, nam pa so prepovedali, da se 40 dni nihče ne sme prikazati v vasi. Tako smo si napravili zasilne šotore v gozdovih ali pa odšli po vash, ki niso bile požgane. Najhujje je bilo prve štiri dni in noči, ko smo se skrivali v Žlebovih, otroci niso mogli najti starčev in starši ne otrok. Dež je dva dni neprestano lili in lačna živina je glasno mukala. Po 40 dneh smo se lahko vrnili v vas, da smo začeli zopet obdelovati zemljo in da smo za silo popravili požgane domove.

Idrijski rudarji - najboljši

V Mirnu pri Gorici je bilo 9. maja tekmovalje plesnih orkestrov Primorske. Tekmovalje se je udeležilo 7 jazz orkestrov s solisti in proti pričakovanju so prvo mesto zasedli idrijski rudarji, ki so s svojim izvajanjem navdušili

KULTURA PROSVETA ★ KULTURA PROSVETA

PLESNI VEČER BALETNE ŠOLE V KOPRU

Klasični balet in moderni ples

Nastopi, oziroma plesni večeri naše Baletne šole pri okrajnem Svetu Svobod in prosvetnih društvih so vedno razveseljiv dogodek za vsakogar, ki se kolikaj zanima za plesno umetnost. Zadnjo prireditev so imeli mladi gojenci in njihovi učitelji v četrtek, 14. t. m. zvečer v koprskem gledališču.

Ti nastopi pa me vedno spominjajo na dolgotrajno in zagrizeno borbo med klasičnim baletom in modernim plesom v svetu. Znano je namreč dejstvo, da prevladuje v stari, v tradicijo zaverovan Evropi klasični balet z vsemi svojimi disciplinami, medtem ko si je v Ameriki šola moderne plesne umetnosti utrla pot med najširše plasti ljudstva. Prav gojovo je tudi v tem iskati vzrok, da ima v Evropi klasični balet še vedno priokus privilegija določenih slojev, plesna umetnost v Ameriki pa ima široko občinstvo, ki polno razumevanja in interesa spremila dosežke svojih plesnih skupin. Seveda so tudi v Evropi plesne skupine, zagovorniki in propagatorji novih struj, ki dokazujojo, da mora ples korakati vštric z vsem drugim razvojem in tempom današnjega življenja. Njihovo geslo je, naj ples ujame utrip današnjega časa in sodobnega človeka. Brez dvoma bomo še vedno spoštovali in radi gledali klasični balet kot svetlo in oplajajočo tradicijo, toda obenem globoko v srcu čutimo, da to ne more biti več popoln izraz današnjega človeka. Razlika ni v vsebin, ampak v tehniki. Kljub atomski dobi nas lahko sicer mučijo isti problemi kot naše prednike pred sto in sto leti, lahko si celo oblecemo iste kostume, kot so jih nosili takrat, toda danes bomo svojo notranjost izrazili drugače, kot so jo naši predniki. Najbolj strpni v tej »vojni« med klasičnim baletom in modernim plesom zato prerokejo, da se bosta nujno obe formi, ki ju danes še uporabljamo, srečali in to bo ples bodočega človeka.

V naši koprski baletni šoli delujejo trije koreografi-pedagogi: Vuka in Stanislav Hiti ter Dana Renčelj. Njihovo delo se nekje ujame v osnovnem hotenju, razlikuje pa se v načinu in plesnem izrazu. Vse tri svetovne struje, o katerih smo prej govorili, najdejo svoj miniaturni odraz v tej šoli. Renčelj bo lahko imeli za predano svečenico klasičnega baleta. V. Hitijevo za izrazito pobornico moderne umetnosti, S. Hitija pa za tistega, ki stare korake združuje z novimi izrazi in tipa za tistim, kar imenujemo ples bodočnosti. Izbira avtorjev in delnam je za to, morda malec smelo trditev, ponoven dokaz. Medtem

ko se Renčeljeva zateka k starim preizkušenim mojstrom tako plesa kot glasbe, se zatekata Hitjeva k njim le, če gre za zgodovinski prikaz, sicer pa je njuna domena moderna glasba in sodobni skladatelji. Zato tudi ni čuda, da za svoje koreografske zamisli včasih ne najdeti primerne glasbene predloge in da morajo skladatelji to glasbo šele napisati. In tako se zgodi, da doživi majhno mestece, kot je Koper, dve krstni izvedbi in da si lahko šola nekega okrajnega sveta privošči izvirno, posebej zanje napisano glasbo, ko je to celo za Ljubljano in večja mesta izreden dogodek. Toda Vuka Hitjeva je bila tista, ki je znala slovenska skladatelja Blaža Arniča v Ljubljani in Vladimira Lovca v Kopru navdušiti za svoje koreografske zamisli in dobiti zanje glasbo, primerno svojemu plesnemu hotenju. Tako smo slišali in videli Arničevoga »Povodnega moža« (izvajal orke-

ster RTV Ljubljana), pri katerem sta glavni vlogi, Povodnega moža in Urško, plesala Zvone Penko in Vanja Maraš, ter Lovčevega »Endimiona in Selene« (izvajal Ljubljanski godalni kvartet) v izvedbi Zvoneta Penka in Marice Kjuder. Koreografsko sta obe uprizoritvi pripravila V. in S. Hiti.

Razen teh dveh osrednjih točk sporeda so nam mladi baletniki in plesalci pokazali še zgodovinske plesne starih mojstrov (koreograf S. Hiti), »Pomladni ples« na glasbo R. Schumanna in »Vabilo na ples« na glasbo C. M. v. Webra v koreografiji D. Renčeljeve. Pri vabilu na ples sta solo plesala Dana Renčelj in Arduin Hrvatin. Pri vseh teh točkah so sodelovali kot baletni zbor številni gojenci šole, med katerimi se zlasti nekaj deklet izredno odlikuje in kažejo izrazito plesno nadarjenost. Glasbo v tem delu sporeda so izvajale učenke Glasbene šole violinistka Irena Korosec in pianistki Nada Ogrin in Savina Kovačič. Nekaj je bilo

Gojence Baletne šole Marica Kjuder in Zvone Penko sta plesala naslovni vlogi Selene in Endimiona v koreografiji Vuke in Stanislava Hitja. Glasbo Vladimira Lovca je izvajal Ljubljanski godalni kvartet. To je bila ena izmed krstnih uprizoritev tega večera

Na glasbo Roberta Schumanna in v koreografiji Dane Renčeljeve so gojence Bojana Stibilj, Jelka Milošević, Višnja Renčelj in Alenka Bošković zaplesale »Pomladni ples«. Pri klavirju je bila Savina Kovačič

seveda obveznih magnetofonskih posnetkov.

Kot posebno točko večera moramo še omeniti koreografsko upodobitev odlomka iz Cankarjeve »Bele krizanteme« pod naslovom »Žena in Piton«. Solo je plesala Vuka Hitjeva. Njeno izvajanje je bilo polno vsebine, ki sta jo z recitacijo še podkrepila člana SNG Trst Štefka Drolčeva in Miha Baloh. Kot odličen improvizator se je pri tem izkazal Janez Lovše iz Ljubljane.

Nikakoga pomena nima na dolga in široko govoriti o posameznih plesih, morda analizirati nekatere lepe in domiselne kompozicije, posamezne figure, skoke ali druge bravure. To je stvar pedagogov, baletnih namreč, ker gojenci šole še niso pokljeni plesalcem, kot dobri in predani amaterji žrtvujejo svoj prosti čas. Njihovi učitelji pa so nam pokazali sade svoje prizadevnosti, bogate notranjosti in neumornega dela. Toplo in spontano priznanje polne gledališke dvorane je bilo vsem skupaj najlepše priznanje. In ko so se z gracioznim plesnim načinom priklanjali na odprtji sceni, sem se spomnila izjave upravnika Pionirske knjižnice iz Ljubljane tovariša Frančka Mohanca ob otvoritvi naše Pionirske knjižnice v Kopru. Med drugim je rekel: »Videli smo v Ljubljani nastop vaše Baletne šole. Verjemite, to je nekaj edinstvenega na tem področju!«

Njegovemu mnenju se lahko samo pridružimo. Z. L.

PIRAN

Za prve dni junija, od 1. do 6., pripravljajo v Piranu občinsko revijo ljudskoprosvetne dejavnosti. Vsak večer naj bi nastopila ena skupina, tako da se bodo zvrstili: moški pevski zbor DPD Svoboda iz Pirana, Primorski oktet in dramska družina iz Lucije, godba na pihala iz Lucije in iz Pirana in dramska družina DPD Svoboda Piran (uprizorili bodo Frankove »Jezusove apostole«).

Predstavi na predvečer slavnosti, v soboto, 16. t. m., so prisotstvovali številni vaščani in stariboreci iz Istre ter predstavniki naših oblastnih organov ter družbenih organizacij. Igro so ponovili v nedeljo popoldne. Obe predstavi sta doživelji topel sprejem in velik uspeh.

Uspela krstna uprizoritev v Marezigah

Vasja Ocvirk: UPOR PRED ZARJO

V velikih proslavah ob koprskem občinskem prazniku lahko stejemo med najvidnejše dogodke krstno uprizoritev dramske reportaže našega znanega dramatika Vasje Ocvirka UPOR PRED ZARJO.

Predstavo je pripravila dramska družina sindikalne podružnice Primorski tisk, ki je v Kopru edina aktivna amaterska skupina na svojem področju. Uprizoritev je režijsko in sceniko zasnoval Evgen Frelih. S pazičevimi in delavljnimi amaterji, med katerimi sta se zlasti odlikovala Milan Pirnat in Jože Cerkvenik, in učinkovitimi zvočnimi efekti ter projekcijo je uspešno režiserju ustvariti dobro amatersko predstavo. Razveseljivo je tudi dejstvo, da je ta dramska družina napredovala od zadnje predstave, ko so uprizorili »Sladost rodbinskega življenja«, in se je zdaj predstavila že kot dokaj vigrano telo.

Snow za »Upor pred zarjo« so dali avtorju Ocvirku zgodovinski dogodki maja 1921. leta v Marezigh in okoliških vaseh, ko so se kmetje prvič organizirano in z

V PRIPRAVAH ZA REVIVO LJUDSKOPROSVETNE DEJAVNOSTI IN PROSLAVO 40. OBLETNICE ZKJ

Svobode v Piranu, Izoli, Sežani Postojni in Ilirske Bistrice

Razen v Kopru se tudi v naših drugih občinskih središčih pripravljajo na veliko revijo ljudskoprosvetne dejavnosti, ki bo v proslavo Dneva mladosti in v počastitev 40. obletnice ZKJ.

ILIRSKA BISTRICA premore zadnje čase dober mešani pevski zbor, zato se bo seveda z njim predstavila tudi na reviji. Zbor šteje okrog 50 članov, nastopil pa bo v nedeljo dopoldne in zvečer. Razen tega nastopi še znana folklorna skupina, ki bo z desetimi pari izvajala narodne plese in kolo. Pri skupnem koncertu pionirskih pevskih zborov nastopi tudi 50 mladih pevcev iz Ilirske Bistrice.

PRIKAZUJENI TOČKI PRI SLAVNOSTNEM PROGRAMU V NEDELJO ZVEČER nastopi z druženimi zbori izolska godba na pihala, pri izvedbi narodnih plesov in kola pa folklorna skupina iz Kopra in Ilirske Bistrice ter koprska Baletna šola.

Vsa ta množičnost, pestrost pa tudi kvaliteta bodo dostojno potrdilo dela in uspehov, ki jih dosegajo v zadnjem času naša prosvetna društva in Svobode. Skoraj vsa ta društva so letos že v domačih krajih pripravila ali pa sodelovala pri proslavah 40. obletnice ZKJ, vsi skupaj pa bodo z najboljšim, kar premorejo, prisli v Koper, ki bo doživel do zdaj največjo manifestacijo in afirmačijo amaterske dejavnosti.

**Pred uprizoritvijo
VELIKE PUNTARIJE**

Kot smo na kratko že poročali, bo v okviru proslav ob Dnevu mladosti in 40. obletnici ZKJ v Kopru v soboto, 23. t. m. zvečer na Trgu revolucije uprizoritev Kreftove »Velike puntarije«, ki jo pripravlja 80 igralcev in statistov iz vsega našega okraja.

Pri koprski uprizoritvi »Velike puntarije«, igre v petih dejanjih, nastopajo v glavnih vlogah najboljši amaterji iz vrst Svobod in prosvetnih društev. Režijo so zaupali Štrečki Tiču, da pa taka velika prireditev uspe, je potrebna dosledna disciplina in razumevanje vseh nastopajočih. Vaje so bile v začetku ločene, to je posebej s plemiči in posebej s puntarji, zadnje dni pa so bile nujne tudi skupne vaje s statisti, ki so večinoma iz Kopra in deloma iz Pirana.

Režija igre, kjer sodeluje toliko ljudi in kjer je potrebno toliko raznih malenkosti, da bi dosegli zaključene in veličastne prizore, je vsekakor trd oreh. Celo pokleni ansambl priznajo, da je to delo, pri katerem je potrebna jasna in neizogibna disciplina, pri amaterjih pa je to odvysno le od veselja do igranja. Dejstvo, da bo predstava na prostem, le še povečuje težave, nastaja vprašanje bolj zahtevne scenarije, osvetljave, statistov in drugo.

Pri vseh nastopajočih je videti dovolj poguma, dovolj razumevanja in ljubezni do amaterskega udejstvovanja in zato lahko pričakujemo tudi uspeh.

Naši filmi

Te dni vrtijo na naših platnih jugoslovanski kinoskopski film »4 km na uro« režisera Velimira Stojanovića in v produkciji Avala-filma Beograd. Kljub temu da je dobil ta film na lanskoletnem puljskem festivalu nagrado za najboljšo scenografijo in najboljšo moško vlogo, vendar sodi med naše povprečne filmske izdelke. Film naj bi bil po scenaristovi in režiserjevi zamisli satirična komedija. Res so nekateri komični tipi in situacije uspele, tudi konverzacija je dokaj živa in duhovita, toda pogosto prehaja komedija v grobo satirično in neokusno igro z ljudskimi slabostmi in napakami. Prav te individualne satirične osti so odvzete filmu možnost, da bi pokazal širšo družbeno-socialno tematiko.

ŽENA IN DOM ★ ZDRAVSTVO IN VZGOJA ★ ŽENA IN DOM ★ ZDRAVSTVO IN VZGOJA ★ ŽENA IN DOM ★ ZDRAVSTVO IN VZGOJA

DELOVNA ZMAGA STANOVANJSKE SKUPNOSTI IV. MESTNE ČETRTI V KOPRU

Lepo urejeno otroško igrišče

V IV. koprski mestni četrti, v Bošidragi, ki jo na splošno imenujejo »proletarska četrt«, so v petek, 15. t. m., slavili trojni praznik: občinski praznik, otvorenje otroškega igrišča in končno delovno zmago v počastitev 40-letnice KPJ. V imenu stanovanjske skupnosti IV. mestne četrti, v imenu odbora SZDL in vseh organizacij te četrti je vse zbrane pozdravil predsednik izvršnega odbora te četrti Drago Vrhovec. Iz njegovega govora povznamo nekaj zanimivih podatkov, ki osvetljujejo prizadetvo delo te stanovanjske skupnosti.

Že na svojem ustanovnem zboru 31. julija 1958 si je stanovanjska skupnost IV. mestne četrti zadalna nalogu, da bodo poleg pralnice in šivalnice zgradili še otroško igrišče. Izbrali so komisijo, ki je poiskala primerno mesto, ki se pa marsikom ni zdele primerno: Bošodrago v Izolanskih vratih, kjer je bil ogromen kup razvalin in kjer je bilo razen smetišča še leglo raznovrstnega mrčesa, kar je vse predstavljalo končno cestno prometno oviro. Tako je bil namen dvojen: zgraditi igrišče in obenem odstraniti vse, kar je kvarilo videz te četrti. Dne 22. aprila letos so prostovoljci prvič zasadili krampe in lopate, da bi odstranili 200 m³ razpadajočega zidu in razvalin in da bi teren splanirali za otroško igrišče. Delali so vztrajno in neutrudljivo, brez vseh denarnih sredstev in kakršnekoli zunanje pomoći. Ko so odstranili ruševine, je bilo treba organizirati nadaljevanje: tekanje, prošnje, telefonski pogovori, osebne in pismene intervencije in uspeh je bil zagotovljen. Podjetji »Gradis«

in »Gradbenik« sta dali brezplačno cement, »1. maj« apno, pesek so prostovoljci sami sejali. Pozneje je prisločilo na pomoč še podjetje »Slavica« in pomagalo pri rušenju in ureditvi zidu v Ribiški ulici. Potem so člani SZDL na množičnem sestanku sklenili, da bodo s prostovoljnimi delom v počastitev 40. obletnice KPJ pomagali pri podiranju zidov in urejevanju igrišča. Sodelovalo je 11 organizacij, ustavov in podjetij. Vsi skupaj so prispevali 1375 ur prostovoljnega dela. Prvo mesto med njimi zavzema organizacija LMS Dijaškega doma, dalje LMS Slovenske gimnazije, osnovna organizacija ZK Ribiške ulice, SZDL IV. četrti, Zavod za komunalno dejavnost, Industrijska kovinarska šola, osnovni organizacijski ZK Cankarjeve ulice in »Deteljice«, združenje gostincev, obrtna delavnica Zidar in Geodetski zavod. Pri teh urah pa niso štete vse tiste prostovoljne ure, ki so jih žrtvovali organizatorji pri svojem administrativno-tehničnem poslu.

Delovne zmage vseh teh organizacij in ustanov ter prostovoljnih delavcev pa ne predstavljajo samo otroško igrišče, za katero je dala iniciativu stanovanjska skupnost, ampak se člani SZDL te četrti lahko ponašajo z drugimi deli, kot je podiranje in estetska ureditev zidu v Rotovi, Cankarjevi in Ribiški ulici, ureditev v Bošidragi v podaljšku igrišča in končno posipanje ceste v Izolanskih vratih. S številko bi to delo

lahko izraziil tako, da bi rekli, da so skupno premetali, porušili in deloma odvozili okrog 500 m³ materiala.

Vse to veliko delo so začeli zavedni člani stanovanjske skupnosti brez vseh finančnih sredstev in ko je ObLO Koper uvidel njihovo dobro delo in velike napore, jim je odprl račun, iz katerega so porabili 145.000 dinarjev za raznina zidarska in obrtniška dela ter za manjkajoči material. Vrednost vseh del, ki so jih opravili na igrišču, pa cenijo na vrednost nad milijon dinarjev.

Po tej novi delovni zmagi si je stanovanjska skupnost IV. četrti zadala ponovno dve novi in težki nalogi: otvoritev mlekarne in čevljarske delavnice.

Pionirji, cicibani in matere so se zahvalili vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da so dobili otroci »proletarske četrti« prijazen in skromen kotiček za brezskrbno zabavo in krepitev svojega zdravja. Igrisko je opremljeno s štirimi gugalnicami, peskovnikom, drevesom za plezanje, širokimi cementnimi cevmi in tremi klopami. Veliko vredno pa je tudi to, da bo na igrišču stalen nadzor odrasle osebe.

Po svečani otvoritvi igrišča je bil kratki kulturni program, pri katerem so sodelovali pionirji s petjem in recitacijami, godbi na pihala koprške Svobode in Tomosa ter tamburaški zbor Industrijske kovinarske šole.

Junaštvo istrskih mladink

Kako sta padli na Križišču pri Kopru 1. maja 1944 skojevki MARIJA SEGULIN iz Povžana in AKVILINA BEMBIČ-ZDENKA iz Loparja

Bilo je na predvečer 1. maja 1944. Hribi Slovenske Istre so bili osvetljeni od kresov in raket. Od vseposod so odmevali strelji in pokale bombe, ki so oznanjali, da se Slovenska Istra pripravlja na praznovanje 1. maja.

Mladina Slovenske Istre si je poleg drugega zadala tudi naložno napisnih akcij po glavnih cesti, ki vodi iz Trsta proti Kopru. Zbrali so se. »Pojdimo«, je vzliknila Mira, ko je ginjena opozvala vso to krasoto. »Na akcijo gremo, naj tudi fašisti v Kopru vedo, da je jutri naš veliki praznik. »Izginali je s tovariščami na njen najljubše delo. Ni bila sama, vsa mladina je bila na podobnem delu. Dve tri sta se pomikali temni senci po glavnih cesti proti Kopru. Kakor zvezdnato nebo je postajala cesta za njima. »Še eno križišče«, je zašepela

tala. Počasni, neslišni koraki so se bližali najnevarnejši točki. Znova in znova sta pomakali čopič v rdečo barvo in tiko nadaljevali z risanjem zvezd in pisanjem tistih besed, ki so jima bile najdražje. Še zadnje poteze in tedaj je zaregljala sovražna strojnica in Mira je oblačala zadeta od krogla poleg mrtve tovarišice Zdenke. Ni izdala bolčin krutim fašistom, krepko je tiščala v pesti čopič, ko je z nasmehom na ustih umirala sredi tistih gesel, za katerih uresničenje se je borila že dve leti.

Prijeten vonj pomladnega dne se je širil v čistem majskem zraku. Lahek veter je prinašal oddaljene glasove. Tu in tam je še počila bomba, na progi mina, v daljavi se je zrušil most. Močno je zahreščalo, ko so ob glavnih cestah pod sekirami mladincen in mladink padali telefonski in telegrafski drogovci. Zadnji ogorki kresov so osvetljevali obrise gricov, ko je ugašalo življenje Mire in Zdenke sredi pisane ceste. V sрcih mladincen in mladink, ki so se vračali s svojega dela, pa je vstajala nova, še trdnejša volja, nov polet, nov pogum, s katerim bodo nadaljevali borbo, da manščujejo kri tistih, ki so dali življinja domovini, da ustvarijo vsemu narodu srečnejše dni. M. M.

— KOTIČEK ZA STARŠE —

Ne tako... ampak tako

Mati: Daj, takoj nehaj z igro, greva...

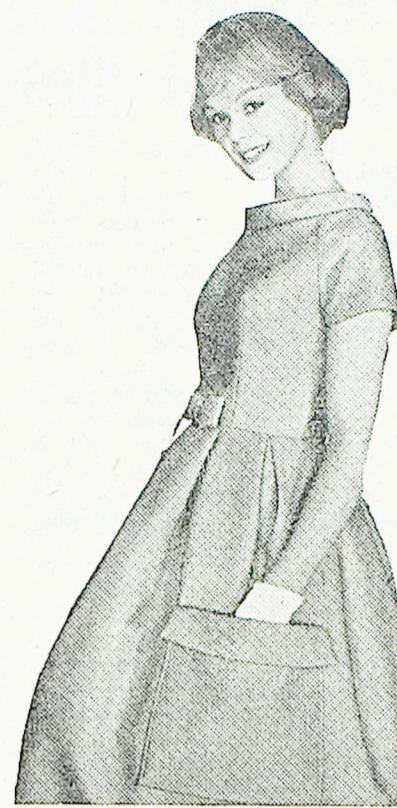
Dekletce: Počakaj malo, mama, samo da pospravim vse po hišu. Veš, punčka...

Mati: Slišala si, kar sem rekla. Ne bom te čakala niti sekunde!

Nikar ne zahtevajte od otrok, da v hipu nehajo s svojo igro in puste svoje ljube igrace. Kar presodite sami po sebi, da se prav težko ločite od stvari, ki so vam pri srcu in ki vas zanimajo. Zato je bolje, da jim daste za to nekaj časa in da jih tudi pustite, da v miru pospravijo

Mati: Lepo pospravi svoje igrace in ko boš gotova, greva malo na sprehod. Ko pa se vrneva domov, boš lahko nadaljevala z igro, seveda če boš ubogala in ne boš predolgo gledala po izložbah nove igrace. Kajti če bova pozni, ne boš imela več časa za igranje...

Nikar ne zahtevajte od otrok, da v hipu nehajo s svojo igro in puste svoje ljube igrace. Kar presodite sami po sebi, da se prav težko ločite od stvari, ki so vam pri srcu in ki vas zanimajo. Zato je bolje, da jim daste za to nekaj časa in da jih tudi pustite, da v miru pospravijo

nove revije

»SODOBNO GOSPODINJSTVO ST. 3

Izšla je tretja letošnja številka »Sodočnega gospodinjstva«. Uvodoma prinaša poročilo o uspehih ene najbolj razvijenih ljubljanskih stanovanjskih skupnosti. Da je mogoče uvesti pouk gospodinjstva tudi ob skromnih pogojih, je razvidno iz članka o potku gospodinjstva na osemletki v loskem potoku. Tudi ta številka prinaša v nadaljevanju navodila za kuhanje in pečenje na električnem štedilniku, v članku o Zavodu za širjenje elektrifikacije podeželja pa beremo o lepih uspehih vzornega centra v Vidmu ob Ščavnici.

V prispevku o ureditvi otroške soibe bo našel marsikdo napotilo za ureditev otroškega kotička v stanovanju. Zlasti žene, ki rade same šivajo, bodo vesele praktičnih modelov otroških oblek. V tej številki najdemo tudi zanimiv članek o kopanju otrok, s področja prehrane prinaša ta številka obširnejši članek o kvarih živil in članek o kuhinjskih začimbah. Sledi recepti za pripravo jedi iz kuhanje govedine, za večerje v menzi in za prehrano otrok in mladince. Ob koncu prinaša revija še navodila za pletenje, članek o cvetlicah na oknu in balkonu ter odgovore na razna vprašanja bračev.

»SLOVENSKI JADRAN«

v vsako hišo

Slovenskega Primorja!

Kje uporabljam začimbe

Baziliko — dodajamo solati, juham, mesnim jedem in ribam.

Janež — uporabljam kot dišavo pri pecivu in kruhu.

Kapre — so začimbe za omake, mesne jedi in jajčne omake.

Krebultjco — svežo, dodajamo v majhni količini solatom, jajčnem jedem in surovi hranji.

Kumina — je vsestransko uporabna. Dodajamo jo kruhu in pecivu, sirom, skuti, mesnim jedem, svezemu in kislemu zelju.

Koper — svež, dobro sesekljan zelo izboljša okus solatam in omakam, ribjim in jajčnim jedem pa tudi kumaram in surovi hranji.

Cimet — rabimo za dišavo pri pecivu, predvsem medenem, ter pri kompotih, čežanah in nekaterih mesnih omakah.

Brinove jagode — dodajamo mesnim in ribjim jedem.

Drobnjak — svež, drobno sesekljan, daje pikanten okus raznim namazom

kaj bikiuhala?

PONAREJENA POTICA

Kvašeno testo, 2–3 žlice kaka, 2–3 žlice mleka, 2 žlice sladkorja; margarina ali surovo maslo, sladkor, cimet.

Preprostje ali finejše kvašeno testo stepemo in razdelimo na dva dela. K prvi polovici vtepimo kaka, dobro umešan v hladnem mleku, in dodamo še sladkor; testo še malo stepemo in pustimo vzhajati vsačko polovico za sebe.

Vzhajano belo in kakaovo testo pomažemo z raztopljenim margarino ali surovim masлом, ga potresemo s sladkorjem, zmešanim s cimetom, nakar položimo obe roki pod prti razvaljanega testa in le-tega prevrnemo na belega. Testo zavijemo kot običajno za potice in ga položimo v pomazan pečkač. Ko je vzhajano, ga pečemo približno tri četrti do 1 ure.

Zelen peteršilj — drobno sesekljan, dodajamo juham, mesnim in jajčnim jedem, solatam in različnim cmokom.

Uporabljiv je skoraj v vseh slanitih jedeh. Dodajamo ga, ko je že gočova, razen pri cmokih in mesnih jedeh.

Popr — je začimba za mesne jedi, omake in zelenjavko. Ne preveč!

Paprika — rdeča in sladka, je pri

nas že zelo udomačena in priljubljena. Uporabljamo jo za začimbo k omakam, golažem in juham, k solatam in sirom.

Setraj — uporabljamo svež ali posušen kot dodatek strojemu fižolu in stročnicam sploh ter raznim omakam.

Timian — dodajamo mesnim jedem in omakam pa tudi klobasam.

Vanilija — je zelo priljubljena v pecivu in raznih kremah.

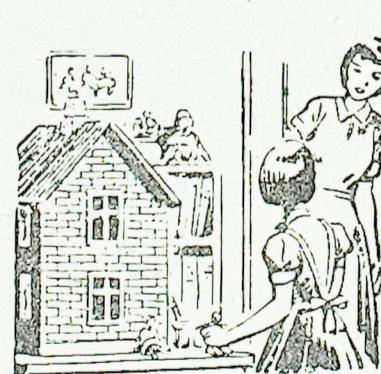
Zelena — listi, je dodatek za juhe in omake.

Zafraan — dodajamo pecivom in mesnim juham.

Zajbelj — svež ali posušen se dobro prilega mesnim jedem, perutini in ribjim jedem, solatam in surovi hranji.

Zbice — dajejo prijeten vonj in okus predvsem pecivu, kompotom, sladkim omakam in kuhanemu vinu.

(Po »Sodočnem gospodinjstvu«)

RAZVESELJIVE NOVOSTI ZAGREBŠKIH TOVARN

Blago, tapete in nogavice

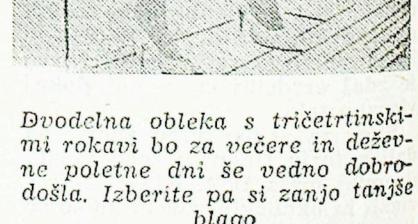
Med novostmi letosnjega Zagrebškega velesejma je gospodinjstvo zlasti razveselilo blago, ki se ne mečka, papirnate tapete, ki jih lahko sami nalepimo in pomerimo, ter končno nogavice, za katere trdijo, da so trajne.

Baje bo zagrebška industrija (Tovarna za pomučnu industrijo) že letos poslala na tržišče blago, ki se ne bo mečkalo in tudi ne krčilo pri pranju. V ta namen bodo blago apretirali na posebnih strojih, in sicer bombažne in balloonske tkanine ter popelin. Seveda da se za to novost zanima tudi konfekcijska industrija.

Drugi nov proizvod (Tovarna Lipamil) pa bodo papirnate tapete, ki jih bomo lahko nalepili na steno in po potrebi brisali z mokro krpo. Izdelovali jih bodo v več vzorcih in barvah.

In zadnja razveseljiva novost so nogavice, ki se ne bodo trgale, izdelek tovarne Jadran. Še posebna prednost teh nogavic bo, da se luknjica na njih ne bo širila in jih bo mogoče lepo popraviti. Po načrtu bodo izdelovali sprva 3000 parov nogavic na mesec, pozneje še več. Cena nogavice bo 1250 dinarjev.

Dvodelna obleka s tričetrtinskimi rokavi bo za večere in deževne poletne dni še vedno dobrodošla. Izberite pa si zanjo tanjše blago

Priprave na glavno sezono v piranski občini

(Nadaljevanje s 7. strani) gostišče bo prevzelo v svojo oskrbo turistično društvo; in končno razširitev in ureditev ostalih restavracij, plesnišč in vrtov v Portorožu. V teku je tudi že vedno urejanje parkov. Park se bo razširil tudi na prostor nekdanjega letnega kina; razbitino rezervoarja bodo porabili še pri nekaterih gradbenih delih ter pri zasutju razširjenega obrežja pred kavarno »Jadrano«. To kavarno Široj v nekdanje prostore brivnice in česalnice, ki se je preselila v nove prostore.

Med velikimi investicijskimi deli, ki še niso končana, je tudi gradnja dolgega žlezobetonkega pomola za velike ladje. Gradnja tega pomola se je zavlekla iz več razlogov, največ zaradi razširitev prvočasnega projekta. Pomol bo popolnoma dokončan sredi avgusta.

Pri vseh gradbenih delih ne smemo pozabiti že začete gradnje nove ceste z Belega kraža v Fijeso. Cesta bo dograjena do sezone 1960. Medtem pa naravnšča število počitniških domov. Pa tudi v že obstoječih domovih so pridno popravljali, širili in lepšali že vso pomlad in v nekaterih še delajo, da bodo dopustniki imeli v njih čim lepše.

V pripravah na sezono je treba omeniti tudi obširno akcijo za oddajanje zasebnih sob. Akcija bi bila izvedena že prej, ko se ne bi čakalo na napovedane republike predpise, ki so izšli o tem šele pretekli teden. Prijav je mnogo, komisije, katere je imenoval Svet za turizem, pa pridno pregledujejo ter ocenjujejo in kategorizirajo sobe.

Dosedanj potek letošnjega turističnega prometa že kaže, da so priprave dale pozitivne rezultate. Do sredine maja je bilo letos v Portorožu in Piranu že skoraj 5.000 hotelskih gostov, kar je za 17% več kot lani v istem razdobju. Posebno razveseljivo pri tem je, da se je povečalo predvsem število inozemskih gostov. Teh je bilo namreč v prvih 4 in pol mesecih letos trikrat več kot lani v tem času, namreč 3.045. Še bolj se je povečalo število nočitev, ki je letos samo po hotelih že preseglo število 15.000, kar je skoraj 60% več kot lani v prvih 4 in pol mesecih. Tuji gostje so imeli pri tem že preko 11.000 nočitev, kar je sedemkrat več kot lani v istem razdobju. K temu bi moral prijeti še podatek o gostih in nočitvah v počitniških domovih, ki so deloma tudi že začeli z obravovanjem; vendar o tem še ni na razpolago statističnih podatkov.

Po vsem tem lahko v piranski občini letos pričakujemo še boljšo turistično sezono kot je bila lanska, ko so dosegli nad 300.000 nočitev.

JULE

RAJONIZACIJA NAJ POSPEŠI OBNOVO KMETIJSTVA

(Nadaljevanje s 7. strani)

Sklenili so, da se strnjeni sadni nasadi v socialističnem ali v privatnem sektorju lahko obnavljajo z družbenimi sredstvi le, če merijo parcele najmanj 4 ha, razen za Jelšane, kjer je dovoljeno najmanj 2 ha. Posamezni kmetje lahko obnavljajo sadovnjake v svoji režiji le, če merijo najmanj pol ha, drugače obnova ni dovoljena. Zemljišča v vrtovih in ob hišah pa se ne štejejo za sadovnjake.

Rajonizacija bo prispevala, da bo lahko kmetijska obnova uspešnejša, saj bodo investicije v posamezne rajone določene samo za osnovne panoge dejavnosti in bo zato učinek največji. S. M.

»SLOVENSKI JADRAN«
v vsako hišo
Slovenskega Primorja!

Na osnovi čl. 33., 36. in 37. Zakona o javnih uslužbenih objavlja Razpisna komisija Zadružne hranilnice in posojilnice v Kopru

RAZPIS prostih delovnih mest

I. Delovno mesto v Kopru

1. Samostojnega referenta družbene evidence — Pogoji: Ekonomski srednja šola ali druga srednja šola z večletno prakso v finančni ali bančni stroki;

II. Delovno mesto v podružnici Ilirska Bistrica

2. Direktorja — Pogoji: Ekonomski ali pravna fakulteta z najmanj 10 let službe v finančni stroki ali 4 leta bančne službe ali Ekonomski srednja šola ali druga srednja šola z najmanj 15 let službe v finančni stroki ali 5 let bančne službe;

III. Delovni mestni v podružnici Postojna

3. Referenta kratkoročnih kreditov — Pogoji: Ekonomski srednja šola ali druga srednja šola z večletno prakso v finančni ali bančni stroki;

4. Pripravnika bančnega uslužbenca — Pogoji: Ekonomski srednja šola ali druga srednja šola;

IV. Delovni mestni v podružnici Sežana

5. Referenta likvidature in blagajne — Pogoji: Ekonomski srednja šola ali druga srednja šola s prakso v finančni ali bančni stroki;

6. Pripravnika bančnega uslužbenca — Pogoji: Ekonomski srednja šola ali druga srednja šola;

Prijave na ta razpis naj pošljejo interesenti Zadružni hranilnici in posojilnici v Kopru v 15 dneh po objavi.

KOPER: 22., 23. in 24. maja sovjetski barvni film cinemascope **SESTRE**, 25. in 26. maja jugoslovanski dokumentarni film **VELIKO STOLETJE**, 27. in 28. maja italijanski film **NEURESNIČENE SANJE**.

IZOLA: 22. maja sovjetski barvni film — risanka **SNEŽNA KRALJICA**, 23. in 24. maja argentinski film **ANDALUŠIJSKA LJUBEZEN**, 25. in 26. maja francoski film **ULICA SANJ**, 27. maja sovjetski barvni film — risanka **SNEŽNA KRALJICA**, 28. maja francoski film **CINEMASCOPE GRENKA ZMAGA**.

PIRAN: 22. in 23. maja jugoslovansko-francoski barvni film **CUVAJ SE LA TUR**, 24. in 25. maja ameriški barvni film **BAGDADSKA VILA**, 26. in 27. maja angleški film **JAZ SEM KAMERA**, 28. in 29. maja japonski film **ATOMSKA BOMBA NAD HIROŠIMO**.

PORTOROŽ: 22. maja sovjetski barvni film **CINEMASCOPE OSEMNAJSTO LETO**, 23. in 24. maja ameriški barvni film **BAGDADSKA VILA**, 25. in 26. maja japonski film **ATOMSKA BOMBA NAD HIROŠIMO**, 27. in 28. maja angleški film **JAZ SEM KAMERA**.

SEČOVLJE: 23. maja ameriški film **POKLICAL JE TUJEC**, 24. maja italijanski film **NEURESNIČENE SANJE**, 25. maja jugoslovanski barvni dokumentarni film **VELIKO STOLETJE**.

SMARJE: 23. maja ameriški film **NEURESNIČENE SANJE**, 24. maja ameriški film **POKLICAL JE TUJEC**, 25. maja jugoslovanski barvni dokumentarni film **VELIKO STOLETJE**.

SKOFIJE: 23. maja madžarski film **NEDELJSKA ROMANCA**, 24. maja jugoslovanski film **4 KM NA URO**, 27. maja ameriški film **POKLICAL JE TUJEC**.

DEKANI: 23. maja jugoslovanski film **4 KM NA URO**, 24. maja madžarski film **NEDELJSKA ROMANCA**.

POSTOJNA: 22. in 23. maja francoski barvni film **DOGOVODIŠČINE KASANOVE**, 26. in 27. maja jugoslovanski film **CINEMASCOPE ZEMLJA**.

PRESTRANEK: 23. in 24. maja ameriški film **TRINAUSTA URA**, 27. in 28. maja jugoslovanski film **OBSEDENOST**.

SEŽANA: 23. in 24. maja sovjetski film **ZERJAVI LETIJO**, 26. in 27. maja nemški film **LISI**, 28. in 29. maja francoski film **LJUBEZEN JE V VPRASHANJU**.

Radio-Koper

NEDELJA, 24. maja

8.00 Kmetijska oddaja: »Ob začetku odkupa na Goriškem« — 8.30 Z narodno pesmijo v nedeljsko jutro — 9.00 Naša nedeljska reportaža: »Posušalec in sodelavec ob 10-letnici Radia Koper« — 9.20 Zabavna glasba — 13.30 Za našo vas — 14.15 Veseli in poskočni — 14.30 Sosedni kraji in ljudje — 15.00 Vesti — 15.10 Glasba po željah — 15.20

TOREK, 26. maja

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Odlokni iz oper — 14.20 Šola in živiljenje: »Pri mladih zadružnikih v Štanjelu« — 14.40 Lahka glasba — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba — 15.20 Narodne pesmi in plesi.

SREDA, 27. maja

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Od melodijske — 14.20 Šola in živiljenje: »Pred mikrofonom predsednik OLO Koper Albin Duje« — 14.40 Glasba po željah — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba.

CETRTEK, 28. maja

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Od melodijske — 14.20 Šola in živiljenje: »Pri mladih zadružnikih v Štanjelu« — 14.40 Lahka glasba — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba — 15.20

MESECNO POROCILO

Mestne hranilnice Izola-Koper za mesec april 1959

Hranilne vloge so se povečale na 48.645.000 din ali za 8.881.473 din od 1. januarja 1959.

Tekoči računi so se povečali na 4.701.817 din ali za 799.812 din.

Računi stanovanjskih najemnin so se povečali na 10.289.498 din ali za 1.861.543 din.

Bančni kredit je bil odpločan od 12.642.473 din na 10.454.455 din.

Potrošniška posojilna so se zmanjšala na 28.343.278 din ali za 2.810.109 din.

Ostala posojilna so se povečala od 22.884.434 din na 27.928.185 din ali za 5.039.651 din.

Dotok hranilnih vlog je bil v marcu in aprilu neenakoren. Cuti se sezonski pričetek gradbenih del, ker se je tudi povpraševanje za posojilni adaptacije in popravila stanovanjskih stavb povečalo.

Mali oglasi

Zabavna glasba — 15.20 Slovenske narodne.

PETEK, 29. maja
7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Od melodijske — 14.30 Domače aktualnosti: »O proračunski disciplini naših občin« — 14.40 Poje zbor Radia Zagreb — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba — 15.20 Slovaška in češke pesme — 15.40 Ob 40-letnici KP.

SOBOTA, 30. maja
7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Popevke in ritmi od tu in tam — 14.30 Kulturni obzornik — 14.40 Opereta glasba — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba — 15.20 Datumske popevke.

Napoved vremena

ZA ČAS OD 22. DO 30. MAJA 1959

Predviden vbor hladnih zračnih sil je povzročil spremenljivo in deževno vremena, ki je mnogo koristilo nadaljnemu uspešnemu razvoju poljedelskih kulturn. Sedaj pa lahko pričakujemo začetek tople pomlad in že ta teden bo temperatura zraka dosegla 30 stopinj Celzija. Meteorologi menijo, da bo med 22. in 26. juniju znatno povečanje temperature zraka in potem, ko bo 27. maja nekoliko oblačno, pihala bosta jugovzhodni in vzhodni veter, bo 28. maja postal zopet lepo in toplo, v nekaterih krajih pa bodo morda krajši pomladski naliivi.

V IZOLI

ZBOR ORODJARJEV FLRJ

V nedeljo dopoldne bo v Sindikalnem domu v Izoli redna letna skupščina Društva orodjarjev FLRJ, ki ji bo sledil ustavnovljen občni zbor društvene podružnice za koprski okraj. Ta podružnica bo vključevala približno 200 članov iz 10 kovinarskih podjetij. Skupščini bo prisostvovalo približno 150 delegatov iz vseh večjih podjetij kovinarske stroke Jugoslavije.

MESECNO POROCILO

Mestne hranilnice Izola-Koper za mesec april 1959

Hranilne vloge so se povečale na 48.645.000 din ali za 8.881.473 din od 1. januarja 1959.

Tekoči računi so se povečali na 4.701.817 din ali za 799.812 din.

Računi stanovanjskih najemnin so se povečali na 10.289.498 din ali za 1.861.543 din.

Bančni kredit je bil odpločan od 12.642.473 din na 10.454.455 din.

Potrošniška posojilna so se zmanjšala na 28.343.278 din ali za 2.810.109 din.

Ostala posojilna so se povečala od 22.884.434 din na 27.928.185 din ali za 5.039.651 din.

Dotok hranilnih vlog je bil v marcu in aprilu neenakoren. Cuti se sezonski pričetek gradbenih del, ker se je tudi povpraševanje za posojilni adaptacije in popravila stanovanjskih stavb povečalo.

Vsi udeleženci komisije, to je: lastniki, pooblaščenci, upravitelji in skrbniki imajo pravico, da v 15 dneh po preteklu roka za javni vpogled prijavijo pri komisiji svoje ugovore in pripombe.

Koprske sindikalne podružnice tekmuje

PRIMORSKO NOGOMETNO PRVENSTVO

Kolo velikih presenečenj;

V predzadnjem kolu primorskega nogometnega prvenstva so dosegli naslednje rezultate: Postojna-Nova Gorica 2:2, Branik-Tolmin 1:4, Koper-Illirska Bistrica 2:2, Anhovo-Sidro 1:2, Adria-Tabor 2:0 in Primorje-Rudar 3:2.

To kolo je prineslo vrsto nepričakovanih rezultatov. Na prvem mestu je treba omeniti nedoločen rezultat v Kopru, kar je verjetno največje presenečenje prvenstva. Koper je tako dokončno izpadel iz boja za drugo mesto. Najresnejši kandidat pa je zdaj Sidro, ki ima še dve tekmi na domačem igrišču. Če obe tekmi dobi (kar ne bi bilo nobeno presenečenje), potem mu je drugo mesto zagotovljeno. Vsekakor si jajen podvig Pirančanov, ki so lani končali na repu tabeli!

Ce se zdaj nekoliko pomudimo pri kroniki dogodkov, potem moramo omeniti na prvem mestu tekmo v Postojni. Domačini so spet enkrat zaigrali kot je treba in si priborili dragoceno točko. Gostje so tokrat nekoliko razočarali predvsem zaradi neiznajdljivih napadalcev, ki so zastreljali vrsto zelo ugodnih priložnosti.

Le malo je manjkalo, da niso odšli Bistričani z obema točkama iz Kopra. Vodili so že z 2:0 in domačini so izenačili s pomočjo enajstmetrovke. Gostje zaslužijo vso pohvalo zaradi borbenega, domačini pa vso grajo zarađi podcenjevanja. Zastreljali so najmanj 10 stodstotnih prilož-

nosti ter se norčevali iz tehnično slabšega nasprotnika. Na tak način bo Koper kmalu izgubil še tiste redke simpatizerje, ki so ostali.

V Ajdovščini je Primorje le s težavo odpravilo borbene goste. Kaže, da so Ajdovci v krizi, saj že nekaj nedelj s težavo zmagujojo na domačem igrišču. Z Rudarjem so imeli veliko premoč, nazadnje pa so povsem popustili in je le malo manjkalo, da niso bili ob točko.

Sidro si je z zmago v Anhovem priborilo naslov kandidata št. 1 za osvojitev drugega mesta v primorskem prvenstvu. Tekma je bila borbena od prve do zadnje minute, najbolj pa se je odlikoval Pirančan Pušnik, ki je prvič nastopil za svoje moštvo.

Po porazu na domačem igrišču so Tolminci pripravili novo presenečenje. Tokrat so svoje prisoste v prav takšni meri razveselili, kakor so jih pred tednom dni razočarali. Visoka zmaga nad Branikom na njegovem igrišču je tudi eno izmed velikih presenečenj tega kola!

Edini nekako pričakovani rezultat smo prejeli iz Mirna. Domačini so zasluzeno zmagali z boljšo igro v drugem polčasu. Tabor je ves pomladanski del prvenstva v krizi zaradi pomankanja igralcev. Dober nauk za vodstvo kluba, da se je treba na prvenstvo dobro pripraviti in

imeti določeno število igralcev v rezervi! — Nova Gorica lahko na primer danes postavi na igrišče kar štiri moštva, od katerih je vsako sposobno premagati enega primorskih klubov na dnu lestvice.

Lestvica:

N. Gorica	21	18	3	0	105:22	39
Postojna	21	12	4	5	64:31	28
Primorje	20	13	2	5	63:32	28
Sidro	20	12	3	5	48:24	27
Koper	21	12	3	6	47:45	27
Tolmin	20	6	7	7	49:39	19
Tabor	21	8	1	12	40:53	17
Anhovo	21	7	2	12	36:48	16
Branik	21	7	1	13	36:43	15
Rudar	21	6	2	13	62:32	14
Adria	21	6	2	13	35:70	14
Il. Bistrica	20	1	2	17	23:108	4

V zadnjem kolu, ki bo na sporednu prihodnjo nedeljo, se bodo pomerili naslednji pari: Illirska Bistrica-Adria, Tabor-Postojna, Nova Gorica-Primorje, Rudar-Anhovo, Sidro-Branik in Tolmin-Koper.

Skupina bivših primorskih partizanskih kurirjev, ki se je udeležila pohoda ob žici okupirane Ljubljane in med svojimi vrstniki iz vse Slovenije dosegla nadvse častno drugo mesto. Od leve proti desni stoje Alojz Lisac, Franc Homovec, Franc Rejec, Jakob Velikanje in Jože Žiberna

Jože Žiberna

SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA

Poraz na domačem igrišču

Izola : Triglav (Kranj) 1:2 (0:1)

Černe, Jerkovič, Janus, Sorgo, Bera.

Že prve minute igre so pokazale, da se bo razvila ostra in brezkompromisna borba za zmago. Domačini so si priborili rahlo terensko premoč, ki pa je niso znali izkoristiti. Obe moštvi sta se posluževali visoke igre z dolgimi pasovi, v kateri sta odločala predvsem ostrina in hitrejši starti. Prvih 30 minut smo videli mnogo nesmiselnega nabijanja žoge in lepe poteze bi lahko prešeli na prstih ene roke.

Izola: Lesjak, Gabrijelčič, Santin, Markezan, Erceg, Radovič, V. P.

Triglav: Dagarin, Štular F., Čebulj, Djordjevič, Srakar, Gajšek, Brezar M., Brezar S., Kraševč, Štular J.

Še tik pred koncem prvega polčasa so Kranjčani nekoliko povezali svoje vrste in v 42. minutu

je uspelo doseči Kraševcu iz gnezde prvi gol.

Položaj na igrišču se ni spremenil tudi v drugem polčasu. Napad domačinov je igral skrajno raztrgano in ni niti enkrat resneje ogrozil vrata gostov, čeprav je večkrat prodrl v kazenski prostor. Kranjčani so sicer redkeje prihajali pred vrata domačinov, zato pa so bili nevarnejši. Po nagnem predoru je Kraševč v 82. minutu povišal rezultat na 2:0, s čimer je bila usoda domačinov začeta. Gostje so se umaknili v obrambo in uspeli očuvati priborjeno prednost. Res je Izola minuto pred koncem dosegla časten gol, toda bilo je že prepozno, da bi rešila vsaj točko.

O nedeljski tekmi je treba pisi tudi to, da so igralci obeh moštov večkrat prešli mejo dovoljenega. Goste je treba grajati zlasti za številne prekrške v prvem polčasu, medtem ko so domačini izgubili živce zlasti po vodstvu Triglava z 2:0. Prekršek, kakršnega je napravil Radovič, bi moral obravnavati tudi vodstvo kluba! Sodnik Jakše iz Ljubljane je sodil zelo dobro.

Prihodnjo nedeljo igra Izola z Branikom v Mariboru. Kakršen koli izid, razen zmage Branika bi seveda pomenil senzacijo.

Lestvica:

Branik	19	15	2	62:22	32
Rudar	19	12	3	4	50:25
Maribor	19	11	5	3	47:28
Ljubljana	19	10	4	5	38:28
Kladivar	19	10	3	6	45:38
Sobota	19	8	2	9	63:55
Krim	19	7	3	9	37:37
Triglav	19	6	4	9	34:39
Izola	19	5	5	9	27:35
Grafičar	19	4	6	9	39:47
Slovan	19	2	6	11	21:49
Jesenice	19	2	1	16	22:72

PETO KOLO I. REPUBLIŠKE KOŠARKARSKE LIGE

Enakovredna borba v Postojni

Rudar : Postojna 56:52 (32:33)

V košarkarski tekmi petega kolpa I. republiške lige med trboveljskim Rudarjem in Partizanom iz Postojne, ki si jo je ogledalo v Gregorčičevem drevoredu v Postojni kakih 800(!) gledalcev, so domači košarkarji doživeli v nedeljo že četrti zaporedni poraz. Zmagal je Rudar s tesnim izidom 56:52 (32:33). Tekmo sta sodila Žnidričič iz Ilirske Bistrike in Prinčič iz Postojne. Partizan je nastopal v naslednjih postavah: Tavčar 22, Makarovič 6, Bajc 5, Orel 6, Babuder 13, Pellaschier, Jurca, Biasizzo in Čigon.

Začetek dvoboda je pripadel domačim košarkarjem, ki so ob viharni podpori številnih gledalcev takoj prešli v vodstvo in s hitrimi protinapadi ter solidno obrambo dosegli v prvem delu igre neoporečno zmago s koščem naskoka.

V drugem polčasu pa je prišlo na igrišču do preobrata, ko sta odlična Trboveljčana Jelen in Virt rezultat najprej izenačila, nato pa z nepogrešljivimi meti od daleč dosegla vodstvo za Rudarja, ki so ga gostje, kljub izrednemu naporu domačih, z neprobojno obrambo obdržali do konca tekme.

NAMIZNI TENIS V POSTOJINI
V nedeljo, 17. t. m. je občinski komite LM v Postojni priredil v počastitev Dneva mladosti ekipo tekmovanje v namiznem tenisu. Tekmovanja so se udeležile ekipe Gimnazije iz Postojne ter ekipe mladinske organizacije iz Oreška in Hruševja. V finalnem delu tekmovanja sta se srečali ekipe Gimnazije in Oreška. Po razburljivih tekmah je igralec Gimnazije še v tretjem kolu uspelo odločiti srečanje v svojo korist.

Peto kolo tekmovanj v II. republiški košarkarski ligi je prineslo Partizanu iz Ilirske Bistrike že tretjo zaporedno zmago. Pred 350 gledalci so domači košarkarji premagali v nedeljo v mestnem športnem parku Partizana iz Domžal z rezultatom 56:52.

Tekma, ki sta jo vodila Bajc in Prinčič iz Postojne, je bila izredno ostra. V prvem polčasu je kazalo, da bodo gostje zanesljivo zmagali, posebno zato, ker se je na začetku poškodoval najboljši igralec domačih Rajko Grlič. Kljub temu pa je prišlo v drugem polčasu do preobrata in

odločitvami večkrat oškodoval obe moštvi, kar pa ni vplivalo na končni rezultat dvoboja.

Prvenstvena lestvica je po 5. kolu takole:

Odred	5	5	0	0	309:181	10
Branik	5	3	0	2	278:294	6
Rudar	5	3	0	2	227:249	6
Maribor	3	2	0	1	180:148	4
Triglav	5	2	0	3	279:294	4
Svoboda	5	2	0	3	284:301	4
Medvode	4	1	0	3	218:257	2
Postojna	4	0	0	4	201:273	0

odločitvami večkrat oškodoval obe moštvi, kar pa ni vplivalo na končni rezultat dvoboja.

Prvenstvena lestvica je po 5. kolu takale:

Odred	5	5	0	0	309:181	10
Branik	5	3	0	2	278:294	6
Rudar	5	3	0	2	227:249	6
Maribor	3	2	0	1	180:148	4
Triglav	5	2	0	3	279:294	4
Svoboda	5	2	0	3	284:301	4
Medvode	4	1	0	3	218:257	2
Postojna	4	0	0	4	201:273	0

<div data-bbox="600 767 789

Izkoriščanje vulkanskih sil

Vulkani so zasilni oddušnik naše Zemlje oziroma tekoče magme v njeni žareči notranjosti. Gorje, če bi jih ne bilo! Človeški um je pričel izkorisčati tudi te nevarne sile. Med prvimi je prevotil tanko zemeljsko skorjo vulkanskih tal v gornjeitalijanski dolini Lardarello. V soprotni speklenški dolini so podjetni inženirji zajeli zemeljsko paro in jo vpregli v koristno delo. Zamotane merilne naprave opozarjajo tehniku na vse vulkanske spremembe. Stalna kontrola je nujna. Prvi uspehi so inženirje opogumili in zdaj bodo 2000 m globoko pod večnim

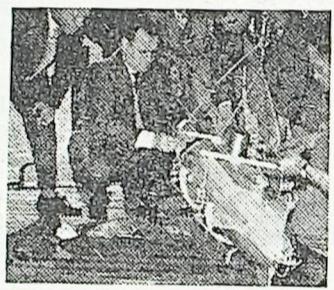
ledom na Groenlandiji navorali zemljo, ki jim obeta več sto stopinj parne moči. Tudi na Rossovem otoku v Antarktiki nameravajo zemeljsko topoto vulkanskih slojev izrabiti za možnost stalnega naseljevanja.

Na sliki je model rečnega ekspresa na Volgi »Sovjetska zvezka«, napravljen v Leningradu, preden so ga poslali na razstavo v New York. Model je sestavljen iz 70.000 delčkov. Je popolnoma elektrificiran. S pritiskom na gumb miniaturne svetilke razsvetijo vse prostore na ladji. Pošenost je lepo urejena kino dvorana na ladji, kjer majcena aparatura projicira na platnu kadre iz cvetnega filma

Mladi francoski režiser Claude Chabrol je za svojo filmsko dramatizacijo Hamleta pridobil za vlogo Ophelije 19-letno »odkritje« Betty Pedersen, ki jo vidi na gornji sliki, ko uživa pomladno sonce v Nici

Neki izumitelj - samouk v Italiji, Nicola Grienti iz Barija, je na jezeru Como preizkusil svoj model podmornice, ki bo baje lahko potolkla rekord prve atomsko podmornice Nautilus, ker bo menda lahko dosegla fantastično globino 290 m

Mulatka na gornji sliki, 22-letna Marpessa Dawn iz ZDA, hčerka nekega Filipincev in ameriške črnke, je ena izmed igralk, ki so ji na festivalu v Cannesu najbolj ploskali. Igra glavno vlogo v francoskem filmu »Črnski Orfej«, ki ga je Marcel Camus posnet v Braziliji

DRIVE-IN

(Drajvin) pomeni gostilno ali trgovino za avtomobiliste, kjer jim zaželeno prineso kar v avto. Pomeni pa tudi kino za avtomobiliste na prostem. Nič koliko jih je že širom po Ameriki, imata jih pa tudi Avstrija in Južna Afrika. Na prostranem parkovnem prostoru, ki lahko sprejme do tisoč avtomobilov, je nameščeno ogromno projekcijsko platno v izmeri 40 × 20 m. Čim pri blagajni odšteje vstopnino, zapelje avtomobilist v »kino«. S količko sname zvočnik in ga obesni na avtomobilsko okno, nato se udobno zlekne na blazine in predstava se prične. Da pride med filmskim predvajanjem tudi želodec do svojih pravic, je na zvočnikovem kolu pritrjena posebna naprava, ki s svetlobnimi znaki vsak čas lahko prikliče nastaknarja.

VULKANSKA OCEANA

Doslej je prevladovalo mnenje, da je dno Indijskega in Tihega oceana poveleni ravno ali rahlo nagubano. Geofizikalno leto je pokazalo ravno nasprotno sliko. Na treh antarktičnih vožnjah so znanstveniki sovjetske raziskovalne ladje OB ugotovili, da je do tri četrtine raziskanega globokomorskega dna sam gorati svet z znanim vulkanskim podudarkom. Močno razgiban morsko dno je pokazalo več do 3000 m visokih vulkanov, posuto pa je z vulkanskimi usedlinami, sloji pepela, vulkanskim stekлом in ostanki vulkanskih kamenin in rud.

5000 LET STARA RIBIŠKA MREŽA

V Satrupholnserkem močvirju v severozahodni Nemčiji so med arheološkim izkopavanjem naleteli na 5000 let staro ribiško mrežo ter jo srečno spravili na dan. Po izjavni vodje izkopavanja je to doslej najstarejša najdba tovrstne mreže v Evropi. Kot material zanjo so ribičem po vsem videzu služila rastlinska vlakna, ki so jih spleiali v velike zanke.

Sto let stara ameriška črnka Dollie Johnson iz Pittsburgha v ZDA je hotela svoj jubilejni rojstni dan na vsak način praznovati v zraku. V ta namen se je zbasala kar v reaktivno letalo in na njegovih krilih opravila izpit svoje življenske trdnosti. Prisrčne čestitke!

V zadnji številki smo že poročali, da so rasni nestrnežni v Poplarville v ZDA ugrabili iz jetniške celice Charlesa M. Parkerja, ki je bil osumljen napada na belo žensko. Ugrabitelji so ga linčali in njegovo truplo vrgli v reko, kjer ga je našla policija. Parkerju so priredili državen pogreb, kar pa ne izbriše dejstva, da vladajo v sicer visoko razviti in civilizirani državi divjaške navade in primitivna surovost

Filmski festival v Cannesu spremišljajo vse mogoče senzacije. Mlade oboževalke filmskih zvezdnikov si skušajo na vse mogoče načine vzbudit njihovo zanimalje. Tako je neka prenapeta deklica ustavila italijanskega igralca Mauricija Arena, da ji je posadil svoj avtogram kar na belo kožo napete dojke. Kot kaže slika, ji je z veseljem ugodil

VOZJOVI BREZ VOZNIKOV

V sistemu mestnega brzovoznega prometa se Njujorščanom obeta izreden preokret. Avtomatizacija vozil je že tako napredovala, da preizkušajo možnost vožnje brez voznika oziroma sprevodnika. Čim se bodo poizkusili na neki manjši krajevni progi obnesli, bodo novi način prometa postopoma uvedli po vsem obsežnem prostoru milijonskega mesta.

OCESNA NOTRANJOST V BARVAH

Večkrat je bilo doslej težko dognati klicko nevšečnosti v obolelem očesu, ker točen pregled njegove notranjosti ni mogel biti povsem popoln. Zdaj so na očesni kliniki medicinske fakultete v Kraljevem gradu, ČSR, uspešno preizkusili najmodernejši Zeisov aparat za fotografiranje očesa, ki omogoča tudi fotografiranje v njegovi notranjščini in to celo v barvah. Povečani posnetek lajša zdravnikom ugotovitev diagnoze kakor tudi uspešnejši način zdravljenja.

Po štirinajstih letih teoretičnega dela in štirih letih praktičnih preizkusov je prof. Ockert Heyns, dekan medicinske fakultete v Johannesburgu v Južni Afriki, začel uporabljati v področnišnici svoj izum — nekakšno dekompresijsko tutto, s pomočjo katere je rodečim ženam prihranjena prenekatera bridka uratrpljenja. Baje se je poskus popolnoma obnesel in zdaj izum že s pridom uporablja na mestni kliniki. Nasliki je ena izmed 150 žena, ki jim je izum pomagal pri porodu, ko pred težavnou vstopa v novo napravo

— Uh, koliko teh papirjev, koliko pisana in podpisovanja za to ubogo zavarovalnino! Bilo bi skoraj bolje, da se nisi ponesrečil!

Jack London:

49

SMOKE BELIEW

Tresičih prstov je začel odpirati mošnjo, ki jo je vzel izza pasa.

»Preveč krika,« se je oglasil Čok. »Povej skavam (ženam) in papusom (otrokom), naj si zatisnejo usta.«

Karluk se je obrnil in začel nekaj dopovedovati jokačim ženam. Drugi moški, ki so poslušali Karluka, so se poveljevalno oglastili in polagoma je nastal mir. Karluk je nehal odpirati mošnjo in večkrat zaporedoma dvignil prste kvišku.

»Tako ljudje pomreti,« je rekel.

In Dimač, ki je štel njegove kretnje, je izračunal, da je petinsedemdeset članov tega rodu umrlo od lakote.

»Jaz kupiti živež,« je rekel Karluk, ko je privlekel iz mošnje veliko kepo težke kovine. Drugi so ga začeli posnemati in kmalu spravili na dan podobne kepe. Čok se je zavzel.

»Za božji čas! je vzkliknil. »Baker. Surovi, rdeči baker! In ubožci mislijo, da je zlato!«

»To zlato,« je zaupno zatrdil Karluk, ki je očividno razumel smisel Čokovega vzklika.

»In ubogi ljudje so vse svoje upanje stavili nanj,« je mrmal Dimac. »Poglej tisto kepo; najmanj štirideset funtov tehta. Več sto funtov teže so vlekli s seboj, ko niso imeli niti toliko moči, da bi vlekli sebe. Čok, morava jim dati hrane.«

»Hm! Sliši se lepo. Kaj pa najini računi? Imava vsak za mesec dni hrane, to je šestkrat trideset obedov, skupaj

sto osemdeset obedov. Tukaj pa je dve sto Indijancev, ki imajo prsten in popolnoma razvit tek. Kako naj dava vsakemu vsaj en obed?«

»Imava še pasji živež,« je odvrnil Dimač. »Nekaj sto funtov posušenih lososov tudi zaleže. Morava jih nahraniti, Čok. Ne vidiš, da čakajo rešitve od belega človeka?«

»Kajpada, vnemar pustiti jih ne smeva,« je pritrdil Čok. »Dvoje del bo treba storiti in eno je bolj nerodno od drugega. Eden izmed naju mora odhiteti v Mucluc in takoj poskrbeti za pomoč; drugi pa bo ostal tukaj, nadzoroval bolnišnico in čakal, da ga pojed. Ne pozabi, da sva do sem potrebovala šest dni, da sva izčrpala in da v manj kot treh dneh ni moč dospeti v Mucluc.«

Dimač se je zamislil in začel računati razdaljo. Čez minutno je dvignil glavo: »Jutri zvečer bom tam.«

»Dobro,« je veselo pritrdil Čok, »jaz pa ostanem tukaj in se dam pojesti.«

»Toda vzel bom za vsakega psa po eno ribo in en obed zase.«

»Seveda, in presneto ti bo treba, če misliš priti v Mucluc jutri zvečer.«

Dimač je po Karluku pojasnil ves načrt. »Napravite ognje, dolge ognje, veliko ognjev. V Maclucu je mnogo Bostoncev. Še petkrat boste šli spat, pa bom prišel nazaj in prinesel mnogo hrane. Ta mož, njegovo ime je Čok, je moj dobr priatelj. On ostane tukaj, on je poglavars Razumete?«

Karluk je tolmačil.

»Vsa hrana ostane tukaj. Čok bo delil. On je poglavars Razumete vsi?«

Karluk je znova raztolmačil in iz množice so se zaculi vzklikli soglašanja.

Dimač je ostal in pomagal, dokler niso bile vse pravne končane. Tisti, ki so mogli, so šli iskat dr. Kmalu so bili napravljeni veliki indijanski ognji, ki so zadostovali za vse. Čok, ki mu je pomagalo nekaj Indijancev, se je lotil kuhanja. V roki je držal kratko palico, s katero je odganjal nestrupneže. Zenske so v posodah vsake baže

topile sneg. Najprej je vsak dobil košček slanine, nato pa žlico sladkorja, kar naj bi za prvo silo potolažilo njihov volčji tek. Čok je stal sredi velikega kroga ognjev in nadzoroval kuhanje fižola.

»Takrat bo šele praznik, ko bodo mene kuhalci,« je rekel odhajajočemu Dimaču, »Le dobro jo mahaj! Tja grede goni v skok, sem grede pa v dir. Jutri zvečer boš tam, za nazaj boš pa potreboval najmanj tri dni. Jutri bodo pojedli poslednjo pasjo ribo in prihodnje tri dni ne bodo imeli niti mrvice za pod zob. Samo to ti rečem. Dimač: brusi pete, brusi!«

Kljub temu, da so bile sani lahke — saj ni bilo na njih drugega kot šest suhih lososov, funt ali dva zmrzlega fižola s slanino ter spalna oprema —, Dimač nikakor ni mogel naglo potovati. Ne da bi sedel na saneh in prigajal pse k diru, še ob strani je moral teči in držati za ravnalno ročico. Vrh tega so že imeli za seboj pot celega dneva in zato je njemu in živalim manjkalo svežosti in gibčnosti. Ko je prešel prelaz in obrnil hrbet Bald Buttusu, je nastopil dolgi severni mrak.

Na drugi strani prelaza se je pot obrnila navzdol. Zato je potoval hitreje in sem ter tja je skočil na sani in pognal živali v dir. Zajela ga je tema in ga zapeljala v široko dolino, po kateri se je vlekel neznan potok in se zviral v široki strugi, podobni podkvji. Da bi skrajšal pot, je vodil sani naravnost, tako da je nekaj časa vozil po eni, nekaj časa pa po drugi strani potoka.

Ko je nastopila črna tema, je Dimač spoznal, da je zgrešil pot. Po eni uri brezplodnega iskanja — toliko moder je vendar bil, da ni nadaljeval poti na slepo srečo — je naredil ogenj, vrgel vsakemu psu pol ribe in tudi sebi odmeril polovico deleža.

Zavil se je v odeje in legel k počitku. Preden ga je objel spanec, je še rešil uganko svoje zablode. Takrat, ko je prvi krenil po bližnjici od enega potokovega ovinka do drugega, je pot zgrešil. Prav tam se potok viliči in prava pot gre gre po sosednji strugi. Do nje je imel dobro miljo hoda.